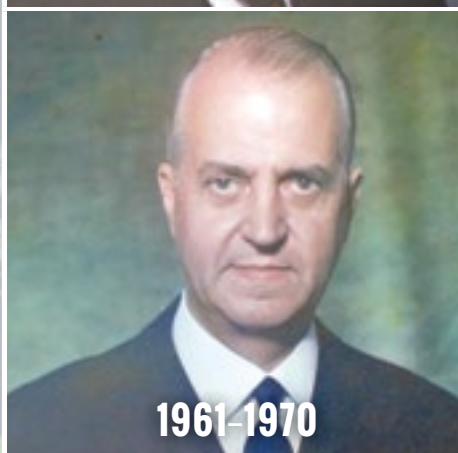

FÖRSVAR UTBILDAREN

Förbundets generalsekreterare

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kristoffer Bäckström
Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

OMSLAGSBILD:
Rörelsen har haft åtta generalsekreterare sedan 1924 där Bo Stennabb är den senaste och tillträder från 1 januari 2022. Foto: Kontakta Försvarsutbildarna för mer information

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

GRAFISK DESIGN:
www.ClearDesign.se

TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 1/22 är den 17 december 2021.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2021.

ledare

TACK OCH PÅ ÅTERSEENDE

I MIN FÖRSTA LEDARE som generalsekreterare skrev jag om vikten av ideella funktionärer – ett faktum som i högsta grad kvarstår. Med vår struktur och demokratiskt uppbyggda ordning och med verksamheter över hela landet, utgör våra förbunds- och föreningsstyrelser och funktionärer grunden för verksamheten och fortsatt utveckling.

Funktionärsrollen har också utvecklats över tid. Jag tänker bl a på jämställdhets- och mångfaldsfrågor, där andelen kvinnor i rörelsen utvecklats mycket positivt – men fortsatt finns mycket att göra. Valberedningarnas nomineringar, enskilda som "tar ett steg framåt" och riktad styrelseutveckling är väsentliga inslag för utvecklingen.

Styrelsearbetet men även andra funktionärsroller har samtidigt blivit mer komplext i takt med att vårt verksamhetsomfång breddats så att Försvarsutbildarna idag fullt ut nyttjar den kraft vår rikstäckande ställning ger så att vi rekryterar och kompetensutvecklar frivilliga samt myndighetspersonal för hela totalförsvarets och krisberedskapens behov. Vi har också utvecklat totalförsvarsinformationen så att erbjudandet med grundkurser och fortsättningskurser för hela frivillighetens behov också innefattar försvarsdebatter tillsammans med AFF och KKrVA under samlingsnamnet Försvarsforum. Sedan ett år utbildar vi också informatörer för "Tillsammans försvarar vi Sverige" som ska kunna ges till alla våra medlemmar, övriga frivilliga försvarsorganisationer och på sikt även företrädare för och krigsplacerade inom det civila försvaret. Sedan tidigare bidrar vi även till ökad samhällelig robusthet genom föreläsningen "För din säkerhet!".

Även om våra 27 000 medlemmar var för sig inte kan förväntas engagera sig i hela vårt verksamhetsutbud så behöver vi erbjuda intresserade medlemmar kunskaper som sträcker sig från den enskildes säkerhet till hela samhällets försvar. För att (åter-)väcka befintliga medlemmars nyfikenhet och fånga upp de som söker fördjupade engagemang ska vi ge särskilt anordnade informationer. Det är en aktivitet som understöds av en informatörsutbildning för de funktionärer som ansvarar för introduktion av nya medlemmar. Men den viktigaste faktorn som bidrar till nya personliga engagemang är troligen fortsatt förbundens och föreningarnas egna medlemsaktiviteter.

Med en snar pension i sikte vill jag här i slutet av ledaren framföra ett varmt tack för mina drygt tio år. Det har varit stimulerande att verka som generalsekreterare under ett osedvanligt händelserikt decennium och det är med ödmjukhet jag följt den kraft rörelsen och funktionärer gemensamt visat i viljan till utveckling. Vi Försvarsutbildare verkar inte i ett vakuum utan påverkas i högsta grad av politiken och våra viktigare uppdragsmyndigheter och den färdriktning de pekar ut. Som kompetensbärare av frivilligheten ska vi dock alltid bidra med konstruktiva idéer som leder till framsynhet och effektivitet till nytta för totalförsvaret.

Avslutningsvis önskar jag er alla En God Jul och Ett Gott Nytt År och väl mötta in i Försvarsutbildaråret 2022!

BENGT SANDSTRÖM, generalsekreterare

Foto: Mikael Hedlund / AKA-film

FÖRSVARSFORUM I JÖNKÖPING

DEN 28 SEPTEMBER genomförde Försvarsutbildarna Norra Småland ett FörsvarsForum i Jönköping. Moderator var Stefan Ring från Kungl Krigsvetenskapsakademien. Föredragshållare var Överste Jan Mörtberg och f d Generaldirektör Björn Körlof, också de från Kungl Krigsvetenskapsakademien samt Beredskapsdirektör Fredric Jonsson från Länsstyrelsen i Jönköping.

Ett mycket uppskattat föredrag där temat för kvällen var "Uppbyggnaden av det nya totalförsvaret". Ett drygt 40-tal intresserade från länets kommuner samt region och länsstyrelsen hade mött upp. I publiken sågs även representanter från Ing 2 och Swedec. Även ett antal av förbundets medlemmar hade hörsammat inbjudan. Ett stort antal såg föredragen via YouTube då arrangementet även sändes via denna kanal. Är du intresserad går det även att se föreläsningen i efterhand via följande länk: <https://www.youtube.com/watch?v=w7LdAN4sIUo>

TEXT OCH FOTO: KRISTER RYDHOLM

Det var kunniga föreläsare på plats i Jönköping.

Praktisk övning i hot- och riskanalys av hotfull person.
Foto: Militärpolisförbundet

CIVIL SKYDDSVAKT – PREMIÄR

DEN 13E OKTOBER 2021 klockan 08.00 gick startskottet för den första utbildningen av civila skyddsvakter i Försvarsutbildarnas regi. Det är Militärpolisförbundet som är utbildare och bär ansvaret för denna nya och efterlängtade utbildning.

Utbildningen är 5 dagar lång och följer de föreskrifter Polismyndigheten har för den förkortade utbildningen för skyddsvakter. En förutsättning är att eleverna är ordningsvakter eller väktare i grunden. Ämnena som ska studeras under den 40 timmar långa utbildningen är primärt juridik med tonvikt på skyddslagen och skyddsförordningen, men även risk- och hotbildsanalys, skyddsfattande och bevakning finns på schemat. Teorin varvas med praktik och en kontinuerlig prövning sker kopplat till lämplighet, praktiskt utövande av skyddsvaktstjänsten och slutligen även ett teoretiskt prov.

Eleverna var mycket nöjda med utbildningen och efter den konstruktiva utvärdering som gjordes efter provet kommer utbildningen att förfinas och förbättras till nästa omgång, vilken planeras till våren.

TEXT: MATTIAS FRIDEGÅRD

TOTALFÖRSVAR I VÄSTERÅS

HÖSTENS TOTALFÖRSVARSKVÄLL i Västerås drog fullt hus. Ämnet elförsörjning lockade, kanske särskilt när elbrist hotar. Föreläsare var Rojne Malmström från Energimyndigheten och Svante Nygren från Svenska Kraftnät. Det var engagerade 60-talet deltagare som lyssnade, ställde frågor samt bidrog med egna erfarenheter. Resultatet blev en lyckad kväll.

TEXT OCH FOTO: JAN BURELL

Föreläsningssalen var fylld av engagerade åhörare.

NOTERAT!

FÖRSVARsutbildarna UNDER KRISBEREDSKAPSVECKAN

GENOMFÖRANDET AV KRISBEREDSKAPSVECKAN i Skaraborg skedde med stor medverkan från de frivilliga försvarsorganisationerna. I samarbete med

Försvarsutbildarnas informationstält bemannat av Bengt Andersson och Magnus Ingvarsson. Foto: Fredrik Holmkvist

Skövde kommun producerades en videofilm på temat krisberedskap för den enskilde.

Under lördagen samlades de frivilliga försvarsorganisationerna på friluftsområdet Billingen där informationstält ställdes upp och allmänheten fick möjlighet att gå en tipspromenad med frågor kring krisberedskapen. Försvarsutbildarna redogjorde särskilt för föreläsningen För din säkerhet! och förevisade även en krisberedskapslåda med innehåll som varje hushåll bör ha.

Det visade sig också att ett antal besökare blev intresserade av att veta mer om krisberedskap och vad de frivilliga försvarsorganisationerna kan erbjuda. Av det skälet genomfördes samordnat två informationskvällar på Soldathemmet i Skövde. Genomförandet bedöms av de frivilliga försvarsorganisationerna ha fungerat väl och motsvarat förväntningarna.

TEXT: HANS INGBERT

Framgången med För din säkerhet! fortsätter.

LANDSKRONA ÄR KRISMEDVETET

UNDER KRISBEREDSKAPSVECKAN vecka 39 genomfördes För din säkerhet! på biblioteket i Landskrona den 2 oktober i samarbete med Landskrona Stad. Det var Christer Jönsson som var föreläsare och det uppdraget löstes på ett förtjänstfullt sätt med många frågor från intresserade åhörare. Deltagarna var mycket nöjda och kunde efter föredraget få praktisk information i form av en utställning och förevisning på torget av polisen, kommunen, Räddningstjänsten och Frivilliga Resursgruppen, FRG.

TEXT OCH FOTO: TOMAS MALM

MEDLEMSAKTIVITET I SYD

DEN 3 OKTOBER genomförde Försvarsutbildarna Helsingborg en medlemsaktivitet på Grand Hotel i Helsingborg. Tomas Malm höll föredrag om sin FN-tjänstgöring som militärobervator i Georgien och pratade dels om Kaukasus i allmänhet, dels om FN-insatsen och visade därefter bilder från missionsområdet. Efter föredraget bjöds det på hotellfrukost och gemensam samvaro.

TEXT: TOMAS MALM

Intresserade åhörare lyssnar på Tomas Malms erfarenheter. Foto: Christer Andersson

KOMBATTANTUTBILDNINGAR X 3

FÖRSVARsutbildarna HALLAND hjälpte Försvarsmaktens telekommunikations- och informations-systemförband (FMTIS) mellan 6-8 september med att genomföra del 1 i Kombattantutbildningen för civilanställda vid FMTIS Väst. Instruktorerna kom från Region Väst och kurschef var Christer Nilsson.

Hallandsförbundet har även gett stöd till Militärhögskolan Halmstad med Kombattantutbildning. Ämnena har bl a varit sjukvårdstjänst samt utbildning på kemiska, biologiska, nukleära och radiologiska stridsmedel, inklusive tillpassningskontroll av skyddsmasken i tårgasmiljö. Instruktor var inlånad från Region Syd och Christer Nilsson var kurschef även här.

En tredje kombattantutbildning har under en dryg höstvecka genomförts på Marma skjutfält med Försvarsmaktens logistikorganisation. Kursledningen kom från Försvarsutbildarna och Totalförsvarets skyddscentrum med Claes-Åke Henriksson som kurschef.

TEXT: CHRISTER NILSSON OCH
CLAES-ÅKE HENRIKSSON

Sjukvårdsutbildningen utgör en viktig del av kombattantutbildningen.
Foto: Christer Nilsson

FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPENS PERMANENTA AKTÖRER I KRISHANTERINGSRÅD

DE FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPENS PERMANENTA AKTÖRER I KRISHANTERINGSRÅD Skaraborg ingår med permanent representation i Krishanteringsrådet Östra Skaraborg. Åtta organisationer hade möjlighet att skicka sina representanter vid höstens möte. Frivilligorganisationerna har en aktiv roll i rådets arbete.

Rådet kunde samlas för första gången sedan våren 2019. Krishanteringsrådet grundar sig i kommunernas geografiska områdesansvar enligt lag om extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap. Vid sammankomsterna med krishanteringsrådet samlas flera aktörer som bedöms kunna komma att ha en ledande roll vid en kris eller under höjd beredskap. I huvudsak sätts agendan av de ingående kommunernas säkerhetssamordnare med visst stöd av räddningstjänsterna.

Innehållet vid höstens möte spände över hela hotskalan. Mötet inleddes med en orientering om pågående förändringar inom räddningstjänstområdet. Länsstyrelsen redovisade pågående arbete med sin plan för civilt försvar. Planen omfattar många bilagor som befolkningsskydd och räddningstjänst, utbildningsverksamhet och barnomsorg samt undanförelse och förstöring och mycket mer.

Därefter orienterade Försvarsmakten om dagsaktuellt läge inom Skövde garnison och Militärregion Väst. En nyhet var att garnisonen kommer att utgöra ett över tid bemannat depåförband, även sedan övriga delar mobiliserat och lämnat Skaraborg.

Slutligen redogjordes för vad som kan hända om betalningssystemet kraschar. Förslag på åtgärder som skulle kunna lindra konsekvenserna utgörs av att kunna erbjuda konsumenterna flera alternativa betalningssätt, verka för att begränsa svängningarna i varuflöden, löpande kommunicera frågor kring kontinuitet och tillgänglighet samt planera för att snabbt kunna inkalla extrapersonal för att skapa trygghet.

Deltagarna genomförde också en form av workshop där olika krisberedskapsfrågor hanterades inom ramen för sammansatta grupper.

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

Föreläsarna var fr v Patrik Lindelöf Försvarsmakten, Mikael Wallin räddningstjänsten, Annika Löfgren-Lundqvist länsstyrelsen och Joeri van Laere Högskolan i Skövde.

GENERALSEKRETERAREN LÄMNAR ÖVER

Bengt Sandström kan se tillbaka på tio framgångsrika år. Foto: Mikael Hedlund / AKA-film

Efter drygt tio år som Försvarsutbildarnas generalsekreterare går Bengt Sandström i pension vid årsskiftet. Med utsikt över taknockarna från generalsekreterarens hörnrum på Försvarsutbildarnas kansli för vi ett samtal som tar sin början i 2000-talets identitetskris för frivilligheten via Försvarsutbildarnas jubileumsstämma 2012 som utgångspunkt för den omfattande utveckling Försvarsutbildarna genomgått sedan dess, till det senaste försvarsbeslutets tydlighet i synen på frivilligheten till stöd för hela totalförsvaret.

– NÄR JAG UNDER FÖRSOMMAREN 2011 fick frågan om jag kunde tänka mig att ta över som generalsekreterare måste jag erkänna att jag behövde ta mig en ordentlig funderare, säger Bengt Sandström.

Han tecknar den omvärldsbild som då förelåg där det i kölvattnet av kalla krigets slut ansågs att hotbilden mot nationen hade pausats – en strategisk time-out hade införts. Försvarsmakten tvångsbantades, en fullständig nedmontering av det civila försvaret hade inletts och kvar ansågs enbart en krisberedskap för svårare samhällsstörningar behövas.

Det första han ville få svar på var rent kunskapsbyggande – Vad är Försvarsutbildarna? Vad står organisationen för? Vad har den för ställning och förankring i politiken, hos myndigheterna och i samhället?

– Efter många samtal i de nätverk jag hade byggt upp under 35 års tjänstgöring i främst Försvarsmakten drog jag rätt tidigt slutsatsen – det här jobbet kan bli

riktigt spännande och med facit i hand kan jag konstatera att så blev det också.

Bengt Sandström såg att det fanns otroligt mycket att göra såväl till stöd för samhällets krisberedskap som för stöd till Försvarsmakten samt för att möjliggöra en fortsatt trovärdig folkförankring och breddad motståndskraft. Men det behövde tänkas nytt kring i vad och hur den frivilliga försvarsverksamheten fortsatt skulle utvecklas.

– Hemvärnet var vid den här tiden en relativt ny målgrupp för Försvarsutbildarna och här fanns stora möjligheter till både ökande volymer och till nya uppgifter. Inte minst kunde Hemvärnets betydelse ses i skenet av ett då alltmer konfrontativt Ryssland som genom krigföringen i Georgien 2008 visade att man med militärt våld inte respekterade den säkerhetsordning som tagits för given i Europa sedan andra världskrigets slut.

Ungdomsverksamheten ger förutom kunskaper och insikter om olika yrkesvägar även bra förberedelser för vuxenlivet. Foto: Niklas Hallquist

Försvarsutbildarna har en mycket stor bredd i sitt kursutbud som bidrar till att stärka totalförsvaret. Foto: Militärpolisförbundet

– Jag kände att jag hade långtgående mandat för att verka för ett stärkt och framtidsinriktat Försvarsutbildarna som naturligtvis i demokratisk anda skulle förankras bland medlemmar och förbund, minns Bengt Sandström.

FÄRRE UPPDRAG BLEV FLER

– När jag så under hösten 2011 började ta över jobbet förutspåddes ett minskande antal försvarsmaktsuppdrag och dramatiskt minskande volymer medlemmar både för oss och de övriga frivilligorganisationerna. Det var en utveckling som skulle tvinga fram en fusionering av frivilligorganisationerna. För att kunna möta en sådan utveckling hade Försvarsutbildarna något år tidigare tagit täten för de frivilliga försvarsorganisationerna för ett omställningsarbete som gick under arbetsnamnet "Coalition of the willing".

De krympande uppdragsvolymerna kom att betraktas som en sanning och för Försvarsutbildarna byggde det på att den främsta målgruppen, värnpliktiga och olika befälskategorier, hade minskat dramatiskt. Vårt verksamhetsutbud som vid den här tiden helt var inriktat mot att erbjuda militära utbildningar – vidmakthållande- och befodringsutbildningar – blev väldigt sårbart och i synnerhet efter beslutet att göra värnplikten vilande i fredstid.

– Tanken på att flera av våra systerorganisationer inte skulle klara framtiden som fristående fanns kvar. En av mina första åtgärder blev därför att ta upp ett samtal med våra systerorganisationer. Där gav jag min bild över betydelsen av att den samlade frivilligheten även fortsatt ska kunna uppvisa olika och skilda profiler och därmed bidra till en bredd av attraktionsvärden. Det var och är min övertygelse om att det bäst gjordes med fristående organisationer. Mitt viktigaste budskap blev därför att Försvarsutbildarna inte hade ambitionen att "ta över" någon av organisationerna utan tvärtom önskade ett ömsesidigt förtroendegivande samarbete.

NY VERKSAMHETSIDÉ

En ny Verksamhetsidé antagen på Riksstämman 2012 bidrog starkt till de förändringsmandat som möjliggjort den utveckling som rörelsen gemensamt gjort sedan dess. Bengt Sandström framhåller dock att inget av detta hade varit möjligt utan allt det frivilliga arbete som sker runt om i landet av alla våra medlemmar i olika roller – ingen nämnd och ingen glömd. Det Försvarsutbildarna som förelåg år 2011 har utvecklats till en komplett frivillig försvarsorganisation så att vi utöver att vara en ledande utbildningsanordnare för Hemvärnets behov nu omfattar stöd till hela totalförsvaret och rekrytering av frivilliga till egna avtalsområden, civilt och militärt samt en kraftigt utvecklad ungdomsverksamhet.

– Verksamhetsökningen har lett till att vi idag, från en omsättning på knappt 25 miljoner kronor 2011, tack vare våra förbunds och föreningars aptit på ökad, ny och breddad verksamhet, ser en 300%-ig omsättningsökning till drygt 80 miljoner kronor år 2021, säger Bengt Sandström.

Han pekar på att en säkerhetspolitisk utveckling med tilltagande osäkerheter där Ryssland med den olagliga annekteringen av Krim och fortsatt krigföring i östra Ukraina som den enskilt mest avgörande faktorn, legat till grund för att möjliggöra den kraftiga utveckling av frivilligverksamheten.

Det har varit en stegvis utveckling för Försvarsutbildarna som skett under flera år, enklast belyst av en delegats diskussionsinlägg under en av våra Höstkonferenser – Vi behöver fler kurser och aktiviteter som vi kan erbjuda våra medlemmar – Kurskatalogen är för tunn!

Resultatet av ansträngningarna så här tio år senare och en tredubbling i monetära termer menar Bengt Sandström syns tydligt i det kursutbud Försvarsutbildarna numera erbjuder där vi ökat från 2012 års genomförda 65 centrala och regionala uppdrag till 2022 års kurskatalogs nästan 200 uppdragsutbildningar, oräknat alla övriga myndighetsuppdrag, För din säkerhet! och aktiviteter på egna medel.

UTVECKLA INTE AVVECKLA

Bengt Sandström beskriver hur arbetet formades för att möjliggöra medlemmarnas och förbundens önskan om fler kurser, mer aktiviteter och bredare medlemsutbud.

– De inriktningsbeslut som kunnat tas efterhand och som jag som generalsekreterare med stöd av Överstyrelsen och kansliet har haft att implementera skulle i korthet kunna summeras med

- Utökning av frivilligutbildningar, främst GU-F.
- Utveckling av stöd till samhällets krisberedskap och den enskildes säkerhet.
- Utveckling av rekryteringsfrämjande verksamheter till stöd för Försvarsmaktens personalförsörjning.
- Ökning av antalet ungdomskurser.
- Utveckling av egna avtalsbefattningar.
- Utökning av kurser och befattningsutbildningar för ovanstående avtalsområden.
- Utveckling av kurser på förbandsmedel.
- Utveckling av totalförsvarsinformation.

FÖRSVARSUBILDARNA FORTSATT MEDLEMSSTARKA

Tack vare verksamhetsutvecklingen har också farhågorna om att Försvarsutbildarna skulle tappa medlemmar kommit på skam.

– Förbunden gör här ett fantastiskt arbete. Men trots att vi varje år får in ett par-tretusen nya medlemmar så tickar vi endast långsamt uppåt, berättar Bengt Sandström och fortsätter:

– Det innebär att vi inte är lika duktiga på att behålla våra medlemmar men också att pandemin, helt naturligt eftersom vi tvingades att ställa in verksamhet, inneburit att vi sammantaget idag är tillbaka på drygt 27 000 medlemmar, vilket är ungefär lika många som år 2011. Andelen kvinnor har dock mycket glädjande ökat från 12 till nästan 18% vilket innebär att vi har över 4 500 kvinnor.

FRÅN CENTRALSTYRNING TILL REGIONALISERING

Redan det första året skrev Bengt Sandström: "Vi Försvarsutbildare påverkas i högsta grad av våra viktigare uppdragsmyndigheter och den färdriktning de pekar ut. Det ger oss som kompetensbärare ett stort ansvar. För att nå en viljestyrd utveckling är det därför viktigt att påverka beslut genom att lämna konstruktiva bidrag... Vi ska bidra till utvecklingen – bara döda ankor följer med strömmen!".

– Som generalsekreterare har det därför varit av avgörande betydelse för vår utveckling att inte bara övertyga uppdragsmyndigheterna om det stöd vi konkret kan leverera utan också att till organisationen och till medlemmarna kommunicera vart vi är på väg samtidigt som vi behövt slå vakt om medlemsdemokratien. Tydlighet i färdriktning, som till stora delar består av det rådande säkerhetspolitiska läget, och den enskildes möjlighet till påverkan är en ledarskapsutmaning jag upplevt otroligt dynamisk och spännande.

De första åren efter Sandströms tillträde innebar en hög grad av centralstyrning från kansliet beroende på att vi hämtade hem och verkställde den snabbt ökande volymen nya uppdrag – militärt och civilt.

Halvvägs in i tioårsperioden inleddes därför ett arbete med att föra kursverksamheten närmare förbunden, ett arbete benämnt regionalisering. Det innebär att förbunden planerar, genomför och avrapporterar uppdragsutbildningar som i huvudsak erhålls via MSB och Försvarsmakten. Genom regionaliseringen skapas delaktighet i de uppdrag Försvarsutbildarna tilldelas samtidigt som aktivitetsnivåerna höjs över hela landet – genom att de regionala och rikstäckande förbunden åtar sig uppdrag.

KRAFTIGT ÖKADE EGNA AVTALSOMRÅDEN

Försvarsutbildarnas egna avtalsområden för bemanning med frivilliga har också ökat under den här perioden från att ha omfattat ett drygt 50-tal till över 1 000 inom Försvarsmakten med hemvärnssjukvårdare, informationsbefäl och sedan tidigare CBRN, pionjär, TOLO samt fältartister.

På den civila sidan finns numera ca 200 avtal, bland annat för kriskommunikatörer, skyddsvakter, personal till räddnings- och röjningsstyrkor samt regionala sjukvårdsteam för länsstyrelser och regioners behov.

– Rekryteringen av specialister mot våra tilldelade avtalsområden har från start lagts ut på de regionala förbunden och på något av de rikstäckande förbunden som över tid löst de här uppgifterna på ett fantastisk bra sätt, säger Bengt Sandström.

Han beskriver även vikten av att sätta medlemmen i centrum, t.ex. genom en medlemsintroduktion där nya medlemmar får veta vad en frivillig försvarsorganisation är och gör. Du kan bli funktionär, vara instruktör, du kan nöja dig med att läsa tidningen och du kan bli totalförsvarsinformatör. Vad kan du engagera dig i? De här ansvarsområdena har vi. Är det något som intresserar dig?

Generalsekreteraren betonar vikten av att Försvarsutbildarna inte glömmar fortsättningen efter rekryteringsstillfallet, att ta fortsatt ansvar för medlemsutvecklingen genom exempelvis medlemsaktiviteter.

EN ORGANISATION UNDER STÄNDIG UTVECKLING

Under de senaste tio åren har mot bakgrund av liggande uppdrag och ändrat säkerhetspolitiskt läge några av Försvarsutbildarnas förbund avvecklats, några tillkommit och något fusionerats. Fältpostförbundet, Musikerförbundet och Krisstödsförbundet visade styrkan i en demokratiskt uppbyggd frivilligorganisation genom att ta beslut om att avveckla sina egna förbund. Samtidigt har nya förbund tillkommit under Försvarsutbildarnas tak. SVEROF, Reservofficersförbundet, är ett exempel som utgör en reell förstärkning av verksamheten avseende instruktörer. Även Förbundet Militära Självvårdare, som främst vänder sig till präster, pastorer och självvårdare samt Militärpolisförbundet som tidigare bara fanns i Stockholm men nu efterfrågas över hela landet, även civilt, är ytterligare några förbund som tillkommit. Nya behov, bland annat hos Hemvärdet har lett till att ännu ett förbund, Svenska Sjukvårdsförbundet, kunnat bildas.

Sandström framhåller Försvarsutbildarnas förmåga att anpassa verksamheten efter omvärldsutvecklingen.

Han betonar också att såväl politikens som myndigheternas syn på frivilligheten har förändrats radikalt till att nu se frivilligorganisationerna som en resurs som man kan nyttja.

– Det är en otrolig energikick att möta medlemmarnas och olika funktionärers vilja och engagemang. Ytterst har man ju engagerat sig i Försvarsutbildarna för att man vill någonting. Men då måste organisationen erbjuda något tillbaka, inte bara till den som vill teckna avtal utan även till de som tycker att det räcker att vara breddmedlem, säger Bengt Sandström och betonar vikten av medlemsaktiviteter.

KANSLIET OCH KURSGÅRDARNA ÄR FANTASTISKA RESURSER

Bengt Sandström får frågan om han är nöjd med sin tid som generalsekreterare och han svarar:

– Det har varit en otroligt spännande tid och att få ha varit en del av att utveckla rörelsen, Ja, jag är nöjd, säger han och är noga med att framhålla Försvarsutbildarnas kansli, som under tioårsperioden ställts om och utvecklats till en fantastisk resurs. Vi har också lyckats driva en hög grad av effektivisering och förenkling av verksamheten genom en långt framskriden digitalisering.

En annan resurs är de fem kursgårdarna runt om i Sverige som vi kunnat behålla även mycket tack vare de ökade uppdragsvolymerna under de senaste åren.

På frågan om vad generalsekreteraren tar med sig efter tio år på posten svarar han:

– Jag tar med mig tio års gott kamratskap och allt det goda stöd som enskilda funktionärer och förbund givit för att kunna driva verksamheten framåt. För utan det goda samarbetet och helhjärtade stödet hade det varit svårt att hålla riktningen. Man måste gå på enad front, annars tappar man förbunden.

Försvarsutbildarna idag levererar de beställningar vi har blivit oss ålagda på ett fantastiskt bra sätt. Vi är

inte bara en underleverantör till myndigheterna utan en del av vårt uppdrag är att främja folkförankringen.

FORTSATT UTVECKLING

Sandström förutspår fortsatt ökad efterfrågan med en återkomst av ett nygammalt uppdrag i form av vidmakthållandeutbildning för värnpliktiga, fler GU-F:ar (grundläggande soldatutbildning för frivilliga), utökade förfrågningar om kombattantutbildningar för såväl Försvarsmaktens civila personal som personal inom andra beredskapsmyndigheter såsom Tullverket, FMV och FOI. Men inte minst kommer nya avtalsområden att tilldelas Försvarsutbildarna för stöd till armén, logistik och ledningsförbanden. På den civila sidan nämner Sandström skyddsvaktsstyrkor, sjukvårdsstyrkor samt räddnings- och röjningsstyrkor – frivilligpersonal som ska rekryteras, utbildas och kompetensutvecklas.

Vad ska Bengt Sandström göra när skrivbordet är tomt och kontoret städat?

– Jag hoppas att jag kommer att kunna vara verksam som frivillig i roller som kurschef och instruktör och så har jag ett utredningsuppdrag som jag fått av Överstyrelsen som handlar om kursgårdarna och deras framtid. Jag började en gång i Försvarsmakten som utbildare och känner att jag nu vill kliva på det igen men som ett ideellt engagemang inom Försvarsutbildarna. Någonstans känner jag också att jag vill återgälda drygt tio fantastiska år som jag fått som generalsekreterare.

TEXT: ROLF ARSENIUS

Bengt Sandström har varit en mycket engagerad och närvarande generalsekreterare. Foto: Kristoffer Bäckström

FÖRSVARsutbildarna FÅR NY GENERALSEKRETERARE

Bo Stennabb tillträder som generalsekreterare för Försvarsutbildarna vid årsskiftet och efterträder då Bengt Sandström som går i pension. Bo Stennabb kommer närmast från ledningsstaben vid Försvarsmaktens högkvarter. Fram till september 2020 var han chef för Södra Skånska Regementet, P7.

JAG ÄR FÖDD OCH UPPVUXEN i Skövde, där jag efter genomförd värnplikt med efterföljande officershögskola fick anställning som officer vid Skaraborgs regemente, P 4. Sedan dess har det gått 30 år. Under dessa år har jag hunnit med flera olika traditionella officersbefattningar som instruktör, stabsofficer och som chef på olika nivåer. Jag har även fått möjlighet att prova en del annorlunda roller, där studieofficer vid Försvarets Materielverk, elev vid en chefsutbildning i Storbritannien och försvarsattaché i Finland är bara några exempel.

Jag har ägnat en stor del av mitt yrkesverksamma liv åt utbildningsfrågor, bland annat som lärare vid det som då hette Krigshögskolan Karlberg och vid Försvarshögskolan. Jag har även varit chef för Försvarsmaktens Internationella Utbildningsenhet där man genomför specifik utbildning för individer och förband inför insatser utomlands. Det var dock först under min tid i Finland som jag fick en djupare förståelse för den kraft och nytta ett samhälle kan få av en livskraftig frivilligverksamhet, likt den som Försvarsutbildarna utgör. Denna insikt har under min tid som chef för Södra Skånska regementet utvecklats till praktisk erfarenhet av frivilligverksamheten genom ett nära och mycket givande samarbete med Försvarsutbildarna och övriga frivilligorganisationer i Skåne.

Privat bor jag med min hustru Katja, våra två döttrar Tova och Liv, samt hunden Toffi på Kvarnholmen i Stockholm. När vi är lediga tycker vi om att umgås med varandra, med våra vänner och att resa.

Som person är jag öppen, social och nyfiken. I min kommande roll som ny generalsekreterare ser jag därför med spänning fram emot att få lära mig ännu mer om vår gemensamma verksamhet. Framförallt ser jag dock fram emot att bättre lära känna er medlemmar. För det är ju trots allt ni som individer och ert engagemang som utgör Försvarsutbildarna.

TEXT: ANNA
WIDERBERG
OCH BO
STENNABB

Bo Stennabb.
Foto: Mikael
Hedlund / AKA-film

FÖRSTA ÅRET MED NYA FÖRSVARSBESLUTET

Frivilligförsvaret betyder mycket för armén, säger arméchefen och betonar särskilt vikten av folkförankring. Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

NÄR FÖRSTA ÅRET med det nya försvarsbeslutet närmar sig sitt slut ställer vi frågan till arméchefen, generalmajor Karl Engelbrektson om han är nöjd med utvecklingen så här långt?

– Ja, absolut! svarar arméchefen och tecknar bilden av en ny krigsorganisation som ska vara på plats 2030. Vägen dit är inte fri från utmaningar. I ett första steg ska strukturen vara klar fram till 2025. I ett andra steg ska strukturen fyllas med materiel och personal och i ett tredje steg, bortom 2030, måste gamla uttjänta system fasas ut och ersättas med nya. Sammantaget innebär detta en dubbling av volym och styrka vilket arméchefen beskriver som kvalitativt och kvantitativt positivt.

VIKTIGT ATT VÅRDA PLIKTEN

Antalet värnpliktiga ska utökas och en ny krigsorganisation ska byggas upp till 2030 med 90 000 befattningar. Förband som tidigare lagts ner återuppstår bland annat i Arvidsjaur, Sollefteå, Falun, Kristinehamn samt på Gotland. Behovet av personal ska tillgodoses genom en kombination av plikt och frivillighet. Alla människor som bor i Sverige är totalförsvarspliktiga mellan 16 och 70 års ålder. Det betyder att de, vid behov, är skyldiga att delta i verksamhet som är nödvändig för att förbereda Sverige för krig.

Personalförsörjningen när vi inte har den traditionella värnplikten att falla tillbaka på är en fråga som arméchefen möter med respekt.

– Det är viktigt att vårda plikten, säger arméchefen. Det gör man bäst genom att utnyttja rätt kompetens på rätt plats. I det tidigare värnpliktssystemet var det inte alltid lätt att få den ekvationen att gå ihop.

FOLKFÖRANKRING ALLT VIKTIGARE

Några konkreta exempel på vad framtiden kan innebära är att staber kan bli mindre. Kontraktanställda ska

beredskapsanpassas. Reservofficerare kommer att utnyttjas i högre grad än tidigare och värnpliktiga kompanibefäl kommer att återinföras.

I framtiden kommer allt fler att beredskapsplaceras, på både civila och militära befattningar. Vilka krav ställer det på folkförankringen?

– Kraven på folkförankring blir allt högre, särskilt med en utökad plikt som omfattar både män och kvinnor, säger arméchefen och tillägger att han är en varm anhängare av de frivilliga försvarsorganisationerna och deras arbete. Särskilt nämner han Military Weekend, där den som vill kan prova på militärlivet under en helg. Ett exempel till är sjukvårdsutbildningen och han har också mycket gott att säga om Totalförsvarsinformationen som drivs i Försvarsutbildarnas regi.

FRIVILLIGA VIKTIGT FÖR ARMÉN

Arméchefen förefaller nöjd med läget även om han inte sticker under stol med att det, som officer, inte alltid varit lätt att leva under en ständigt krympande försvarsverklighet.

Armén och Försvarsutbildarna betyder mycket för varandra och arméchefen antyder att nya uppgifter kan tillkomma i såväl grundorganisationen som krigsorganisationen nu när armén ska tillväxa. Exempel på detta är fler instruktörer i grundorganisationen och fler befattningar i krigsorganisationen.

Under en lång tid har ekonomin lagt hinder i vägen för ett utökat samarbete med frivilligorganisationerna, men arméchefen är ändå hoppfull när han säger att:

– Värdet som frivilligförsvaret tillför överstiger med råge kostnaderna för verksamheten.

TEXT: ROLF ARSENIUS

LIVSVIKTIG KURS I FÖRSVARSMEDICIN

Försvarsutbildarnas kurs i försvarsmedicin ska ge deltagarna personlig färdighet och grundläggande kompetens inför kommande befattningar som sjukvårdare i Hemvärnet.

Utbildningen under veckan är intensiv. Foto: Sara Bergqvist

I MITTEN AV OKTOBER träffades arton deltagare från hela landet i Höllviksnäs för nio dagars utbildning. Det gäller kursen Försvarsmedicin – grundkurs 1 (Gk 1).

Inför kursstart berättar kurschefen Tiina Marberg, tillika en av kursens åtta instruktörer att det nu handlar om att befästa personlig färdighet för att bli sjukvårdare "ända ut i fingertopparna".

– Samma dag som eleverna har anlänt kör vi igång direkt. Vi instruktörer inleder med att tala om hur sjukvårdarens roll generellt ser ut inom Försvarsmakten. Under kursens första del går vi också igenom hur organisationen ser ut. Sen börjar vi gå djupare in på hur sjukvårdarna ska verka i olika situationer. Det handlar om att som framtida sjukvårdare lära känna sina verktyg, alltså de som eleverna får nu, förklarar Tiina Marberg.

LÄGGA RÄTT FÖRBAND

Tiina Marberg berättar att kursen i försvarsmedicin handlar om allt från att lägga rätt förband till att göra bedömningar och analyser av hälsotillstånd. Deltagarna ska framförallt när de lämnar Höllviksnäs om en dryg vecka ha lärt sig att lita på sig själv till hundra procent i olika situationer.

Under utbildningen kommer man att översiktligt gå igenom krigsskador, hur man stoppar blödningar och tar hand om andningsproblem, lägger förband, ger smärtlindring och hur man möter en människa i kris. Utöver detta sker även utbildning i fälthygien, folkrätt och grundläggande totalförsvarsutbildning.

– Vi kommer att följa alfabetet strikt när vi går efter bokstäverna inom det akuta omhändertagandet med

förkortningen ABCDE (A – Airway & cervical spine, B – Breathing, C – Cirkulation, D – Disability, E – Exposure). Man ska kunna ta hänsyn till situationer och vilka skador som orsakar blödningarna, förklarar Tiina Marberg.

Hon poängterar sjukvårdarens primära uppgift som är att hämta skadade och vid behov vårda. Men de ska också kunna svara på frågan i vilken situation man ska göra vad med den skadade. När kan man exempelvis klä av en människa?

MÅL OCH SYFTE

Tiina Marberg menar att utbildningen ska göra att förmågan hos sjukvårdaren, att lösa uppgifter från normala till extrema situationer, utvecklas. Det innebär att kunna påbörja akut omhändertagande av skadade samt ge fortsatt vård av skadad efter överlämnande från exempelvis stridssjukvårdare. Den färdigutbildade sjukvårdaren ska också veta vad som ska göras vid ett akut omhändertagande för att öka chansen för en skadad soldat att överleva.

Kursveckan är komprimerad för deltagarna. I kursplanen kan jag bland annat läsa att de efter avslutad kurs ska känna sig trygga med att ge första hjälpen till skadad. De ska också kunna identifiera, bedöma och tillämpa de åtgärder som uppstår i samband med stridsaktivitet, redogöra för aktuella läkemedel och deras användning i fält, genomföra vård under transport samt, inte minst att kunna värdera hur mänskliga behov och livssituationen påverkas i samband med akut omhändertagande och död.

– Några av kursdeltagarna kommer från den civila sjukvården, vilket kan vara både en fördel och nackdel. De kan sätta en blodtrycksmanschett och kolla andning. Men de är också vana vid att använda vissa hjälpmedel vi kanske inte har tillgång till här och nu. Då gäller det att inte vara fastlåst i sitt tänkande, säger Tiina Marberg.

DELTAGARE FRÅN HELA LANDET

Alexandra Agnrud är en av deltagarna. Hon är hitrest från Göteborg och arbetar som orderadministratör. Hon har ett förflutet inom Hemvärnet som MC-ordonnans. Här gillar hon känslan av att på ett mer påtagligt sätt stötta ett förband.

– Jag hoppas att min träning ska kicka in, så att jag reagerar korrekt även om situationen är ny, säger Alexandra Agnrud.

Det som attraherar Jimmie Alfredsson från Karlskrona är framförallt att få göra nytta. När han inte är försvarsutbildare arbetar han som illustratör och animatör. Han håller med Alexandra om att det kommer att kännas bra att tillföra något viktigt.

När vi samtalar har kursen bara hållit på i ett drygt dygn men båda intygar att det hitintills varit mastigt, matigt och roligt, förstås.

– Det har varit dagar med en massa information mestadels övergripande teori med inslag av praktiska moment. Men jag hoppas det fortsätter i samma tempo, jag vill känna att jag kan tillföra något när kursen är klar, säger Jimmie Alfredsson.

Christer Svedberg är en av de åtta instruktörerna, som tillika delar kurschefsansvaret med Tiina Marberg.

Han har verkat som instruktör sedan 2017, vid sidan av sitt ordinarie arbete som elektriker i Ludvika.

– Det bästa med att vara instruktör är att vi alla lär oss av varandra. Det sker ett otroligt erfarenhetsutbyte på kurser som denna bland alla kompetenser vi har omkring oss, säger Christer Svedberg.

Det mest utmanande tror han kan vara att verkligen få fram kursens budskap, att ge deltagarna de rätta förutsättningarna att lära sig och se kunskaperna i sin rätta kontext.

– Men efter avslutade kurser har vi ju alltid en utvärdering, där vi också spaltat upp våra förväntningar och ambitioner, det har vi mycket hjälp av, avslutar Christer Svedberg.

TEXT: BEATA HANSSON

KURS I FÖRSVARSMEDICIN GK 1

Kursen ger dig personlig färdighet och grundläggande kompetens inom försvarsmedicin inför en kommande befattning som sjukvårdare i Hemvärnet. Utbildningen innehåller krigets skador, hur man stoppar blödningar och tar hand om andningsproblem, lägger förband, ge smärtlindring och att möta en människa i kris. Utöver detta sker även utbildning i fälthygien, folkrätt och grundläggande totalförsvarsutbildning.

Kurschef Tiina Marberg hoppas att deltagarna, när de lämnar Höllviksnäs, ska lita på sig själva till hundra procent i olika situationer. Foto: Försvarsutbildaren

Jimmie Alfredsson hoppas att han kan tillföra något viktigt i ett förband när kursen är klar. Foto: Privat

NYA UNGDOMAR VÄLKOMNA I JÄMTLAND

Regnet öste ner över ungdomarna vid årets första prova på-helg i Jämtland. Det blev mer sjukvård inomhus och mindre vistelse i skogen. En lucka i regnandet tillät ändå en rejäl drillning i att resa militärtält.

ETT NORMALT ÅR TAR landets 41 ungdomsavdelningar emot drygt 1 000 nya ungdomar. De senaste två åren har inte varit normala och i Jämtland har man inte kunnat arbeta med nyrekrytering av ungdomar under pandemin.

EFTERLÄNGTAD HELG

Nu var det dags. 12 intresserade ungdomar fick träffa både äldre försvarsungdomar och ungdomsledare och en av de nya var Nikolaj Nergaard.

– Jag har alltid velat vara med i Hemvärnet eftersom min bror, som är yrkesmilitär, har sagt att det är en bra förberedelse inför värnplikten, berättar han.

Helgens övningar var lite överraskande för Nikolaj, men väldigt lärorika.

– Jag trodde nog att det skulle vara mer övningar i skogen, men jag förstår att jag kommer att ha stor nytta av att kunna sjukvård. Både om det skulle bli krig och i vardagen, säger Nikolaj.

– Tänk vad bra att kunna lägga tryckförband om någon skadar sig i träslöjden till exempel, säger han.

Med drillning gick tältresningen under 15 minuter. Foto: Niklas Hallquist

VÄXA MED UPPGIFTEN

Irma Tusås har varit med i Försvarsungdom i ett år. Det är dags för henne att ta klivet mot rollen som gruppchef. Under helgen provade hon den rollen.

– De nya ungdomarna var blyga i början men jag tycker att de lärde sig att samarbeta väldigt snabbt. Det var särskilt tydligt när vi tränade uppsättning av militärtält på tid. Ju kortare tid de fick på sig desto bättre gick det, säger hon.

DISCIPLIN OCH ANSVAR...

Niklas Hallquist är tillförordnad ungdomsansvarig vid Fältjägargruppen i Militärregion Norr och den som höll i prova på-helgen.

– Det blev en väldigt bra helg och alla de nya ungdomarna vill fortsätta, berättar han.

Niklas Hallquist säger att en del människor behöver ordning och reda för att fungera bra och han tar sig själv som exempel.

– Jag växte och blev en lugnare människa av att göra värnplikten och jag tror att många ungdomar mår bra av den självdisciplin och de krav på ansvarstagande som vi lär ut. De får också ett större självförtroende och en starkare självkänsla när de inser att de kan övervinna hinder tillsammans med andra trots att uppgiften kan verka omöjlig till en början, säger han.

...MEN OCKSÅ STARK GEMENSKAP

Irma Tusås håller med:

– Jag tycker mycket om överlevnadsdelarna, att klara sig ute i naturen och att utmana mig själv.

– Men vi har också en fantastisk gemenskap, avslutar hon.

TEXT: ANNA WIDERBERG

I Jämtland samarbetar Försvarsutbildarna med Hemvärnet. Målet med ungdomsverksamheten är att skapa intresse för militärt och civilt försvar samt att bidra till att ungdomar får en meningsfull fritid och ett engagemang som sträcker sig in i framtiden. Försvarsungdom riktar sig till ungdomar från det år de fyller 15 till 20 år.

Expertis inom hälso, livsmedel- och miljöskydd är viktiga kompetenser i totalförsvaret. Foto: Hans Andersson

Återtagandet av civilt försvar påverkar Försvarsutbildarnas kurskatalog. I takt med att länsstyrelser och andra myndigheter bygger upp kris- och krigsorganisationer med hjälp av frivilliga förstärkningsresurser ökar efterfrågan på våra civila utbildningar, denna gång i form av en grundkurs i Hälso-, livsmedel- och miljöskydd.

DESSA FÖRSTÄRKNINGSRESURSER bidrar till att krisorganisationen blir uthållig över en längre tid i ett läge med höjd beredskap, vilket kräver mer personal än under normal drift.

SYFTET MED FRIVILLIGAVTAL

Hans Andersson, tidigare miljöinspektör och en av instruktörerna på kursen, berättar att den vänder sig till de som går mot ett frivilligavtal som förstärkningspersonal med inriktning mot dessa ämnesområden. Ett förkunskapskrav är att man har en relevant fackkompetens sedan tidigare, vilket innebär att deltagarna redan idag arbetar med miljö och hälsa inom exempelvis en kommun.

Hans förklarar att denna grundkurs är en första introduktion som ger en allmänbildning i frivilligverksamhet, krisberedskap och det civila försvarets organisation och arbetssätt.

Kursen har haft föreläsare från ett flertal myndigheter och organisationer, exempelvis länsstyrelsen, livsmedelsverket, vattenverk och liknande, för att eleverna ska förstå hur krisorganisationen fungerar.

Ett praktikfall har också genomförts för att exemplifiera hur arbetet kan gå till. Även frågor rörande informations-spridning, granskning och värdering av information har berörts under kursen.

KVALIFICERAD VIDAREUTBILDNING

En bra bild av hur vidareutbildning i detta spår kan se ut ger utbildningsplanen för eleven Linda Björfelt Käll. Närmast väntar kursen Krisberedskap grunder, därefter Krisberedskap fördjupning mot stab och slutligen Samverkan och ledning. Målet är att hon ska vara klar med dessa utbildningar under 2022.

Linda är livsmedelstekniker och arbetar som inspektör hos Miljösamverkan Östra Skaraborg. Hon kom in i frivilligverksamheten efter ett tips om att civilt försvar söker folk och kände då att hon vill göra en insats. Hon kommer så småningom att vid behov förstärka en länsstyrelse som sakkunnig inom miljö och hälsa. Huruvida hon kommer att hamna i en allmän resurspool eller få en placering på en fast befattning vet hon ännu inte.

TEXT: JÖRGEN SJÖHOLM

MÅNGA NYA UPPGIFTER FÖR FRIVILLIGA KRAFTER

Coronapandemin, flyktingsituationen 2015 och de senaste årens skogsbränder har visat att välutbildade frivilliga blir mycket viktiga när ordinarie personal inte räcker till. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är en myndighet med ansvar för att samordna och stärka beredskapen. Där ingår att stödja frivilligkrafterna.

REDAN I FÖRSVARSBEREDNINGENS RAPPORT Motståndskraft från 2017 identifierades flera prioriterade områden när det gäller frivilliga krafter: transport och logistik, skydd av civilbefolkningen, drivmedel, elektricitet samt tele- och radiokommunikation. Dessutom behövs kunskap i att ta emot, utbilda och organisera spontanfrivilliga, inklusive att planera för utrymning och evakueringar av personer från andra delar av landet och flyktingar från andra länder. Andra områden som särskilt lyfts fram för frivilliga sedan flera år är psykologiskt försvar samt informations- och cybersäkerhetsfrågor.

NYA OMÅRDEN

Utöver dessa områden ser MSB andra viktiga utvecklingsspår: Räddning och röjning är ett möjligt område för frivilliga försvarsorganisationer, och dessutom pekade MSB i en rapport till regeringen 2020 ut ytterligare tre områden: skyddsvakter, skydd och omsorg för barn

och unga, samt skydd av kulturarv. Utbildningen för skyddsvakter är redan igång.

Arbetet med kulturarv handlar bland annat om att kunna föra undan vissa viktiga föremål. Att rädda och skydda kulturföremål ställer krav på säkerhet, logistikplanering och särskild kunskap i att hantera olika kulturföremål. Det kan gälla såväl vid höjd beredskap som vid vissa allvarliga fredstida händelser som exempelvis större bränder.

– Här bedömer vi att det finns goda möjligheter för de frivilliga organisationerna att bidra med sina förmågor och att i dialog med berörda expertmyndigheter ta fram ändamålsenlig vidareutbildning, säger Pernilla Hultén, MSB:s enhet för finansiering av beredskapsutveckling.

LÄR AV KRISERNA

Arbetet med Sveriges beredskap utvecklas snabbt och erfarenheter av de senaste årens kriser är en viktig del

Till vän: Under övning Finn övade Gotlands Museum undanförelse av kultur- föremål vid höjd beredskap. Frivilliga från Försvarsorganisationernas Samarbetskommitté (FOS) Gotland, Riksantikvarieämbetet, läns museet på Gotland och länsstyrelsen Gotland medverkade, i övningen som finansierades av MSB. Foto: Melker Dahlstrand / MSB

Till hö: Det finns en särskild folkrättslig symbol för att märka ut platser med kulturföremål som ska skyddas i en väpnad konflikt. Foto: Melker Dahlstrand / MSB

av behovsanalysen; från skogsbrandsbekämpning till pandemin. Som exempel såg MSB under pandemin att det fanns behov av utbildade frivilliga stabsassistenter med inriktning registratur, ett område där belastningen ökar för ansvariga offentliga aktörer vid alla större samhällsstörningar. Dessutom fanns det behov av packexperter och civila sjukvårdare. För dessa förmågor har utbildningar därför tagits fram och genomförts eller planerats in.

Sammantaget innebär beredskapsutvecklingen på området personalförstärkning en komplex väv av offentliga aktörer, försvarsorganisationer, styrande beslut, resurser och frivilliga individer som ska samverka och röra sig i gemensam riktning. Det är ett arbete som kräver både eftertanke och balans.

– På vissa områden tar det längre tid innan rekrytering och utbildning av frivilliga leder till operativ effekt. Ett viktigt ingångsvärde för inriktningen är därför långsiktighet och möjlighet för den enskilde frivillige att ha ett givande engagemang över tid. Samtidigt ser vi en snabb utveckling och behöver skapa flexibilitet och handlingsutrymme, säger Emelie Glad, vid MSB:s enhet för finansiering av beredskapsutveckling.

HUR SER FRAMTIDEN UT?

– Vissa förmågor kommer att vara eftertraktade av väldigt många aktörer, det kan till exempel vara stabsassistenter och kriskommunikatörer samt inom områden som transporter, logistik och samband. Men vi ser även stora behov när det gäller högspecialiserade förmågor där det finns färre frivilliga individer, exempelvis piloter och räddningshundförare, säger Pernilla Hultén.

En av de stora frågorna som MSB ser är att systemet inte riktigt hänger ihop. Det finns till exempel juridiska skillnader mellan totalförsvaret och den fredstida krisberedskapen som påverkar formerna för frivillig-samverkan och som är en utmaning för en sammanhängande planering. Kunskapen om civilt försvar behöver också stärkas.

– På många håll pågår behovsanalyser kring bland annat vilka förstärkningsresurser som kommer att behövas under höjd beredskap. Då behövs uppdaterade kunskaper om vilka förstärkningsresurser som finns och hur dessa kan utvecklas för att matcha behoven, säger Pernilla Hultén.

– Det behövs också en utvecklad förmåga att ta emot och nyttja de frivilliga vid skarpa händelser, och här ser vi att det händer en hel del i rätt riktning, även om mer behövs. Övning är ett effektivt sätt att praktiskt se vad som behöver säkerställas för att samverkan ska fungera, säger Emelie Glad.

TEXT: ANNA WIDERBERG

MSB utformar inriktningen för uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna med utgångspunkt i den politiska inriktningen samt andra styrdokument och underlag. I totalförvarsbeslutet konstaterar regeringen bland annat att de frivilliga försvarsorganisationernas möjlighet att bidra på lång sikt ska säkerställas.

Det pågår dessutom flera viktiga utredningar inom olika områden, till exempel hälso- och sjukvårdens beredskap, civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap, och försörjningsberedskap. Alla dessa kommer att ge viktig information när det gäller behoven av personalförstärkning i framtiden, även på frivilligområdet.

CYBERHOTETS ÖKADE BETYDELSE

För bara något år sedan var cyberhotet något som knappast nämndes på våra kurser men det är annorlunda idag. Satt i relation till andra typer av hot är det sannolikt att cyberhotets betydelse kommer fortsätta att växa.

FÖRSVARsutbildarnas kurser i ämnet totalförsvarsinformation är under ständig utveckling. Hotbilden mot vårt land förändras och med den förändras även sättet vi måste försvara oss på.

Man kan idag läsa om olika typer av hot, som informationspåverkan, kriminalitet, miljö eller terrorism. Typer av hot som har funnits länge, men som har utvecklats och efterhand blivit mer raffinerade. Cyberhotet däremot är någonting i grunden ganska nytt, då möjligheterna för en antagonist att ägna sig åt cyberaktiviteter bygger på teknik som var okänd bara några årtionden sedan.

Vad kan man då säga om hotet? Det finns två aspekter. Dels generellt, dels mer specifikt när det gäller Sveriges situation. Låt oss börja med det generella.

CYBERHOTET RENT GENERELLT

Av ganska uppenbara skäl söker världens stater efter alternativ till den traditionella militära konflikten. Att föra ett konventionellt krig är oerhört dyrt. Att bygga och upprätthålla en konkurrenskraftig krigsmakt kostar allt mer, människoliv och egendom förstörs även om man skulle vinna konflikten och det finns ju en risk att man förlorar. Det kan vidare leda till att man paristämplas av omvärlden och även att den egna befolkningen vänder sig mot makthavarna.

Att genomföra cyberattacker är långt från gratis. Förutom kvalificerat tekniskt kunnande krävs betydande

maskinutrustning och specifik kunskap om det system man vill hacka. Bilden av en ung man eller kvinna som kan hacka allt möjligt från föräldrarnas källare blir alltmer otidsenlig. Dagens hackare är snarare en stat eller en formellt fristående aktör som agerar med stöd från en stat som bistår med finansiella resurser och specifik kunskap om målet. Men det är ändå billigt, satt i jämförelse med ett modernt stridsflygplan eller en stridsvagnsbataljon.

Möjligheten att förneka ansvar är helt central i en konflikt som ännu befinner sig i gråzonen. Den som utför renodlade cyberattacker kan göra det svårt för den angripne att med säkerhet avgöra varifrån en attack kommer, även om olika spår kan identifieras. Nyckelbegreppet här är "med säkerhet". Angriparen kan ofta skydda sig bakom skuggan av ett tvivel.

Om gråzonen skulle övergå i öppen konflikt kan vi räkna med att cyberattacker används integrerat med andra slag av konfliktmedel. Möjligheten att förneka blir då inte heller lika angelägen.

De flesta av oss minns de bekymmer som Coop ställdes inför i början på juli. Genom att mjukvaruföretaget Kaseya i Florida utsattes för en cyberattack drabbades företagets kunder av att en av Kaseyas produkter inte gick att använda. Coop var inte målet för attacken, men drabbades indirekt samtidigt med många andra företag genom att man använde en Kaseyaprodukt i sina interna system. Några veckor

Riksdagshuset kan vara ett högprioriterat mål för en cyberattack. Foto: Jorge Láscar / flickr

Bakom en cyberattack står sannolikt en aktör med politiska och antagonistiska motiv. Foto: Sora Shimazaki / Pexels

tidigare hade Colonial Pipeline, ett företag som distribuerar drivmedel längs den amerikanska östkusten, hackats, vilket ledde till oreda i flera delstater. Även andra amerikanska företag hade drabbats av liknande problem. Ligor attackerar företag med någon form av sårbarheter, man stänger eller skadar deras interna system och kräver pengar för att återställa dem.

Vad som kanske inte blev tillräckligt uppmärksammat var de hårda ord som president Joe Biden yttrade i samband med ett möte med Putin den 9 juli.

"President Joe Biden has told President Vladimir Putin the US will take 'any necessary action' to stop cyber-attacks from Russia, the White House says." Källa BBC News.

USA anser sig veta att attackerna kommer från Ryssland, Ryssland hävdar att så inte är fallet.

CYBERHOTET MOT VÅRT LAND

Men Sverige då? Låt oss utgå från National Cyber Security Index (NCSI) som tillhandahålls av ett estniskt institut. Vad som gör cyberhotet särskilt allvarligt för vårt land, är kombinationen av att vi är ett av världens mest digitaliserade länder (nummer 3 enligt NCSI), men är högst medelmåttiga när det gäller cybersäkerhet (nummer 46). Ifråga om gapet mellan digitalisering och cybersäkerhet är vi tyvärr ett av västvärldens absolut sämsta länder. Bara Cypern lyckas sämre i Europa och av det lilla antal länder som har ett ännu större gap än vi, utgörs de flesta av små ö-stater i Oceanien och Västindien. Kort sagt, vi har mycket att förlora i en cyberkonflikt och vi är inte tillräckligt väl rustade för att gå in i den.

En annan aspekt är vårt stora industriella kunnande inom en rad områden. Cyberattacker handlar inte bara om att skada eller stänga ner system. Cybervärlden ger även nya möjligheter att bedriva spioneri. Sverige är ett framgångsrikt industriland och många är intresserade av att komma över vår upparbetade kunskap. Cyberattacker kan designas för att dolt penetrera system och tanka ner information. Det kan förutom industrihemligheter även gälla information om vårt totalförsvar, våra myndigheters verksamhet och kartläggning av enskilda.

VAD SOM MÅSTE GÖRAS

Hur ska då ett litet, kunskapsintensivt och högt digitaliserat land få ordning på skyddsnivån?

Här behöver aktörer bidra. Företag och myndigheter måste förbättra sin informationssäkerhet (åtgärder för att skydda information från läckage, förvanskning eller förstörelse samt att säkerställa att informationen finns tillgänglig när den behövs). I detta finns även det individuella ansvaret på var och en i frågor som hantering av lösenord, USB-minnen, kommunikation och brandväggar (särskilt med ökat arbete hemifrån) men även uppmärksamhet på kontaktförsök från antagonister.

Säkerhetsskyddslagen från 2018 måste följas. Den ålägger alla verksamheter som hanterar säkerhets-känslig information att arbeta förebyggande.

Insikten om cyberhotet som ett verkligt hot måste spridas till långt fler än idag.

"Praeparatus Supervivet" eller "Den förberedde överlever" gäller i hög grad även för cyberkonflikten. Vi – Sverige – har ett digert jobb framför oss för att anses vara väl förberedda.

TEXT: LARS HOLMQVIST

NYVALDA ÖVERSTYRELSEN SAMLAD TILL FYSISKT MÖTE

Överstyrelsens vice ordförande, Lars Ålander, redovisar ett ärende. Foto: Kristoffer Bäckström

Den nyvalda överstyrelsen samlades i september till ordinarie styrelsemöte på Tylebäck och genomfördes som ett fysiskt möte för första gången i år.

ÄRENDELISTAN VAR OMFATTANDE. Det noteras att dialogen med Högkvarteret rörande utformningen av avtalen med Hemvärnet avseende rekrytering och utbildning av Hemvärnets specialister återupptagits.

MEDLEMMEN I FOKUS

En stor del av styrelsearbetet fokuserade mot framtiden och temat Medlemmen i fokus. Mycket handlade om en genomgång av ÖS anvisningar för 2022-2024. Tanken med ÖS anvisningar för perioden är att omhänderta flertalet av de idéer som presenterades i arbetsgruppens slutrapport. Ekonomisk stimulans planeras till förbund och föreningar för att kunna genomföra medlemsaktiviteter. Funktionärer i den lokala ungdomsverksamheten erhåller höjda ersättningsnivåer. Medlemsaktiviteter ska kunna ersättas även på föreningsnivå.

Verksamhetsidén justeras i delar inför 2022 för att ytterligare tydliggöra medlemmens betydelse och att denne sätts i fokus för att nå ett fördjupat samhälls-engagemang, öka samhällets robusthet och bidra till ökad folkförankring av totalförsvaret. Till stöd för förbunden kommer att tillsättas en styrelsegrupp ur kansliet och överstyrelsen. Gruppen planeras genomföra fem förbundsbesök årligen.

Under höstkonferensen presenterades och diskuterades förslaget till ÖS anvisningar.

NY I ÖVERSTYRELSEN

Krister Rydholm från Norra Smålandsförbundet är ny som ersättare i överstyrelsen.

Hur känns det att som nyvald ÖS-ledamot bli insatt som tjänstgörande ledamot?

– Jag tycker att det är jättespännande. Jag har varit medlem sedan 1979 och varit med om vår resa från att endast utbilda befäl inom Försvarsmakten, tills idag där vi har uppdrag inom hela totalförsvaret samt att med min civila karriär inom företagsledning och styrelsearbete kunna bidra med och utveckla vår verksamhet framåt, säger Krister Rydholm.

Vilka frågor kommer du att engagera dig särskilt i under din tid i överstyrelsen?

– Först och främst är det våra utbildningar som ska leda fram till nytta för vårt Totalförsvaret.

Här ser jag ingen skillnad på de civila och "gröna" utbildningarna, båda är lika viktiga för uppbyggnaden av det nya totalförsvaret. En annan sak som jag tycker är viktig är att vi har fungerande styrelser ute i våra förbund. I och med regionaliseringen, som är bestämd av riksstämman, så kommer betydelsen av väl fungerande styrelser än mer att sättas på provning. Finns det något här som vi kan hjälpa till med t ex utbilda styrelser i förbunden, avslutar Krister Rydholm.

TEXT: HANS INGBERT

SÄKERHETSKOLLEN FÖR SÄKERHETS SKULL

Hittills i år har närmare 110 000 digitala brott polisanmälts. Det är allt från cirka 8 000 dataintrång till närmare 45 000 kortbedrägerier med kortuppgifter som bedragare kommit över på olika sätt. Ändå är mörkertalet stort.

KUNSKAPEN OM DIGITAL BROTTLIGHET är inte särskilt stor. Insikten om hur lätt det är att drabbas av denna är liten. Nätattacker och bedrägeriförsök pågår ständigt och det redskap som ska vara till vår hjälp har plötsligt blivit ett hot. Detta gäller såväl privatpersoner som företag och myndigheter.

Medvetenheten är låg hos stora delar av befolkningen. Hur man ska sprida kunskap och ge råd arbetar Per Klingvall med. Han är Rådgivningschef på Stölskydds-föreningen och ansvarig för det förebyggande arbetet mot både digitala och fysiska brott.

– Vi jobbar mycket med kampanjer och sociala medier, säger han.

Han lyfter också fram en helt ny tjänst som heter Säkerhetskollen.se. Via den kan man gå in och prova om man har råkat ut för något, ställa frågor och lära sig mer om digitala brott vare sig man är företagare eller privatperson. Man kan testa om sin e-postadress och sitt lösenord blivit exponerad vid någon läcka eller intrång. Det går även att tipsa om digitala brott och bedrägerier.

Det kommer in ca tio tips om databrott per dag till Säkerhetskollen.

SÄKERHETSKOLLEN VARNAR I TRE STEG

Per berättar att Säkerhetskollen.se inte ens har varit igång ett år. Han förklarar framgången med att man har blivit allt bättre på att varna för digitala brott och att deras samarbete med Polisen och andra samarbetspartners har gjort det lättare att nå ut med varningar. Som exempel nämner han att om en storbank som plötsligt får väldigt många misstänkta telefonsamtal eller mejl som tyder på brottslig aktivitet, så kan den höra av sig till Säkerhetskollen.se och nå ut med en varning den vägen. Aktuella varningar, när denna artikel skrivs, är bredrägerier vid försäljning på Blocket, försök till bedrägerier på marknadsplatser via Facebook och WhatsApp. Banker och Skattemyndigheten är också föremål för varningar. Varningen går ut via Säkerhetskollen. Steg två blir en varning som går ut på sociala medier och i ett tredje steg jobbar man tätt tillsammans med media.

KOSTNADSFRI SÄKERHETSKOLL

– Hittills i år har vi haft runt 600 inslag och artiklar i radio, TV och press som tar upp problemen, berättar han och betonar att Säkerhetskollen.se med vidhängande tjänster är helt kostnadsfri.

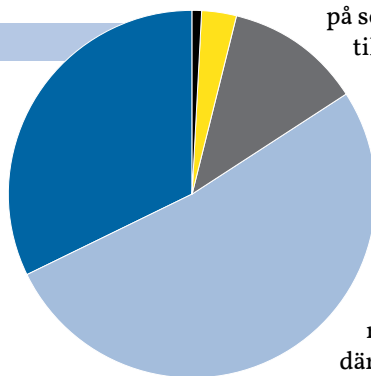
Andra aktuella varningar är en följd av att restriktionerna kring pandemin tagits bort och därmed förväntas en ökning av ficktjuvars aktiviteter och en uppgång avseende så kallade romansbedrägerier. Medelsumman för exempelvis ett offer i ett romansbedrägeri är 351 000 kronor medan ett dataintrång med lösensumma kan kosta hundratals miljoner.

Det förefaller bättre att vara säker i sin dator-miljö. Ett bra sätt att bygga upp kunskapen om sin egen IT-miljö, exempelvis genom att regelbundet besöka Säkerhetskollen.se. Du kan börja med att kontrollera om din mejladress har blivit exponerad i någon läcka så att ingen har kommit över din mejladress och ditt lösenord.

TEXT: ROLF ARSENIUS

DATAINTRÅNG 2021

- Genom överbelastnings-attack, 1 %
- Med hjälp av skadlig kod i utpressningssyfte, 3 %
- Genom olovlig registerslagning, 12 %
- I sociala medier eller e-tjänster, 52 %
- Övrigt dataintrång, 32 %

BEDRÄGERIER 2021

- Romansbedrägeri, 1 %
- Investeringsbedrägeri, 1 %
- Befogenhets-bedrägeri, 4 %
- Identitetsbedrägeri, 17 %
- Fakturabedrägeri, 6 %
- Kortbedrägeri, 49 %
- Annonsbedrägeri, 22 %

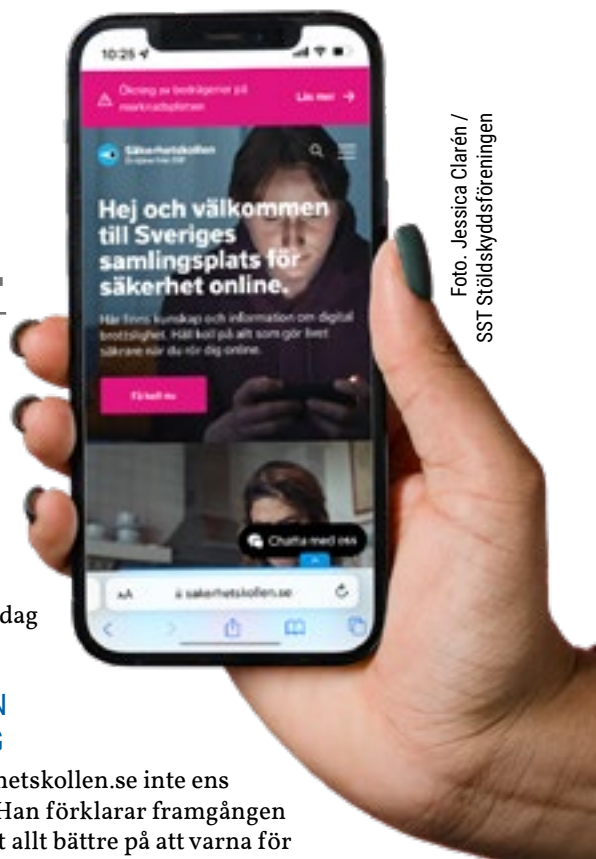
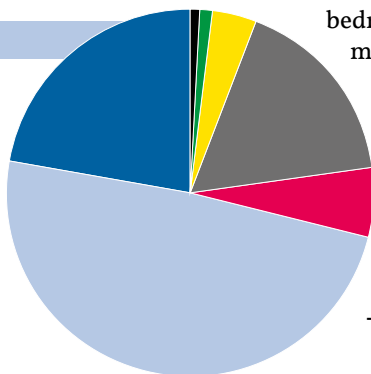

Foto: Jessica Clarén / SST Stölskydds-föreningen

HÖG AKTIVITET HOS FÖRSVARsutbildarna GÖTEBORG

Försvarsutbildarna Göteborg växer. En anledning är de många utbildningarna och aktiviteterna – flera nya och unika för Göteborg.

FÖRSVARsutbildarna GÖTEBORG har fått fler än 300 nya medlemmar de senaste tre åren. Bertil Garpland, förbundsordförande, är övertygad om att det beror på att förbundet erbjuder medlemmarna många olika utbildningar och aktiviteter.

– Många är med i Försvarsutbildarna för att utbilda sig i en befattning eller engagera sig i ungdomsverksamheten. Vi vill också erbjuda något för medlemmar som inte gör det. Därför satsar vi på olika medlemsaktiviteter, inte minst föreläsningar på olika teman kopplade till totalförsvarsinformation, säger Bertil Garpland.

GJORT UNDER PANDEMIN

Under pandemin har man arrangerat webbaserade föreläsningar varje torsdag som nu fortsätter. Exempel på teman har varit terrorism, skymningsläget och kärnvapen. Ungdomar har erbjudits egna föreläsningar på onsdagar.

– Sedan förra hösten och fram till i våras höll vi 15 föreläsningar om allt från insatser i Mali till cyberförsvar och om mönstringen. Eftersom det varit så uppskattat fortsätter vi en säsong till, berättar Mikael Date, utbildningsledare ungdom och förbundssekreterare.

Samtliga tio utbildningar som förbundet skulle hållit under året har man lyckats få in under hösten. Här rör det sig bland annat om informatörskurser, kurser i krisberedskap, en Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F, en Military weekend för vuxna och en veckolång Military camp för ungdomar.

– Utöver det hinner vi nog få in sex-sju av de tio föreläsningar med För din säkerhet! som vi skulle hållit på helårsbasis, säger Bertil Garpland.

NYTT UPPDRAG

Vid sidan av de regionala uppdragen genomför förbundet dessutom kombattantutbildningar och kursen Uppbyggnad av det nya totalförsvaret, på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

– Vi har fått ett annat spännande uppdrag, som handlar om att skapa en resurs-

grupp med instruktörer som ska stödja Hemvärnet.

När de har sina krigsförbandsövningar ingår en rad olika specialister som kockar och sjukvårdare. Där finns ett stort behov av instruktörer, berättar Bertil Garpland.

Ungdomsverksamheten har kört i gång på allvar igen. Vid sidan av den ordinarie verksamheten arrangeras en veckolång övning under höstlovet och i december har ungdomarna möjlighet att göra soldatprovet.

– Vi har kört detta i fem år och det har varit väldigt uppskattat att vi blandar ungdomar och vuxna. Samma sak gäller på många andra av våra aktiviteter. Genom att samöva underlättar vi både logistiken och kan visa ungdomarna vilka möjligheter det finns för dem längre fram, säger Mikael Date.

TEXT: SARA BERGQVIST

FÖRSVARsutbildarna GÖTEBORG

Antal medlemmar: 2 334, varav 200 ungdomar.

Underföreningar: Göteborgs Amfibiekårsförening, Göteborgs Försvarssjukvårdsförening, Göteborgs Försvarsutbildningsförening, Göteborgs Luftvärnsförening, HBR Göteborg, Jägarsoldatföreningen Göteborg och Rosig – Reservofficerssällskapet i Göteborg.

Utbildningsuppdrag 2021: 8 regionaliserade utbildningsuppdrag, 7 För din säkerhet! samt ytterligare 2 utbildningar på uppdrag av Försvarsmakten och MSB. Dessutom 2 medlemsaktiviteter och ett FörsvarsForum samt ett introduktionstillfälle för nya medlemmar.

Rekryteringsuppdrag 2021: 8 sjukvårdare, 6 fältkockar, 5 CBRN-soldater, 1 infobefäl och 1 pionjär.

Skärgårdsupplevelser lockar ungdomarna.
Foto: Birkir Heimisson

HBR VÄXLAR UPP – BEHÖVER FLER FUNKTIONÄRER

Det händer mycket i HBR, Hemvärnsbefälets riksförbund, som är ett av Försvarsutbildarnas 15 rikstäckande förbund. Nya utbildningar och nya underföreningar är på väg att startas och till våren fyller förbundet 80 år.

I NÄRMARE 80 ÅR – lika länge som Hemvärnet har funnits – har HBR varit en röst för hemvärnsbefälen och lyft fram viktiga frågor. Till en början handlade det om att se till att soldaterna fick utrustning i form av uniformer och vapen, senare också om ersättning och utbildningar. En viktig uppgift har hela tiden också varit att dela ut Gustaf Petri-medaljen, Hemvärnets äldsta medalj.

– Vi delar ut 10–15 medaljer per år till personer som gjort förtjänstfulla insatser. Men det skulle kunna vara fler, så vi vill gärna uppmana bataljonsråd och hemvärnsråd att nominera de som är duktiga, säger Irma Palm, ledamot i HBR:s riksförbund och vice ordförande för Hemvärnsföreningen – HBR Stockholm.

NYA UTBILDNINGAR

Sedan 2006 är HBR en del av Försvarsutbildarna. Nedmonteringen av försvaret inklusive Hemvärnet har gjort att HBR under en period saknat tydliga utbildningsuppgifter, förutom försvarsinformation. När försvaret nu byggs upp får HBR en viktig roll avseende utbildning.

– Framöver ser vi många andra områden där vi skulle kunna bidra, till exempel kurser om ledarskap, logistik- och materialfrågor, ceremoniella former och stridsteknik för hemvärnsspecialister, säger Irma Palm.

Under pandemin har förbundet satsat på digitala seminarier och föreläsningar. HBR Syd har arrangerat en seminarierie kring ledarskapsfrågor som lockat upp till 200 deltagare per gång.

– Utöver det har vi haft en seminarierie i mindre format som vi kallat "Samtal om", där ett av syftena varit att se vilka utbildningsbehov som finns och att ge input till kommande utbildningar. Nästa tema blir juridik för hemvärnsbefäl, berättar Peter Langerbeck, sekreterare för HBR Syd.

FYRA NYA FÖRENINGAR OCH EGEN BOK

Parallellt med ökade utbildningssatsningar är HBR också på gång att starta fyra nya föreningar. Först ut är Småland, därefter Norrbotten, Dalarna och Västmanland. Man är i full färd med att planera för 80-årsjubileumet till våren. Som ett led i det håller HBR:s förbundsordförande Thomas Quist på med en bok om förbundets historia.

– Viktigaste frågan just nu är nog hur vi kan stötta förbandschefer i olika frågor. Värdegrundsfrågor och

medinflytande är andra viktiga frågor som är ständigt aktuella. Vi behöver många nya funktionärer som kan hjälpa till med våra nya utbildningar och föreningar, säger Thomas Quist.

TEXT: SARA BERGQVIST

HBR, HEMVÄRNSBEFÄLET RIKSFÖRBUND

Antal medlemmar: 1 000, varav 200 ungdomar.

Underföreningar: 11 stycken – Blekinge, Göteborg, Halland, Norra Småland, Skåne/Syd, Södermanland, Uppland, Värmland, Västerbotten, Östergötland och Stockholm.

Utbildningsuppgifter 2022: 6 För din säkerhet!, 1 fältarbetskurs, 10 föreläsningar inom totalförsvarsinformation, bland annat "Hemvärnet i huvudstaden".

Annat viktigt uppgifter: Förvaltar och delar ut Gustaf Petri-medaljen.

Aktuellt: På väg att starta fyra underföreningar. Firar 80-årsjubileum i mars 2022. Då utges en bok om förbundets historia.

Josef Janosi Vice förbundsordförande HBR (tv) medaljör (Petri-medaljen i brons) Mats Johansson HBR Syd och Thomas Quist Förbundsordförande HBR. Foto: Peter Langerbeck

POLISEN – BEREDD PÅ ALLT

Polisycket innebär en mycket stor bredd på arbetsuppgifterna. Foto: Jeppe Gustafsson / Shutterstock

Vad som än händer i samhället så måste Polisen fortsätta att göra sitt arbete. Vid kriser eller andra svåra händelser blir deras arbete dessutom ofta både svårare och viktigare. Därför måste Polisen ha beredskap för alla tänkbara situationer.

FÖR NÅGRA ÅR SEDAN fanns det inget samordnat arbete med beredskapsplanering inom Polisen. Många års nedrustning av både militärt och civilt försvar hade gjort frågan inaktuell. Gruppen för beredskapsplanering har funnits sedan 2016 och arbetet har intensifierats med åren.

KRIGSPACERING AV POLISER

Gruppen hör till sektionen Nationell samordning där Per Engström är chef. Han berättar att gruppens första år framförallt har handlat om att skapa en struktur som ska säkerställa att Polisen kan göra sitt arbete i varje form av kris och krig. En av de allra första åtgärderna blev att krigsplacera alla polisanställda hos just Polisen.

– Tidigare hade vi många anställda som var reserv-officerare, och det innebar att de skulle försvinna till Försvarsmakten om det inträffade något som gjorde att försvaret mobiliserades, säger Per Engström.

– Nu är istället alla våra 33 000 anställda krigs-placerade vid Polismyndigheten och på det sättet har vi säkerställt att vi behåller våra anställda oavsett vad som händer, tillägger han.

BRED GRUPP MED STOR KUNSKAP

Gruppen för beredskapsplanering består av personer med olika bakgrund. Här finns allmän polisiär kunskap, men även personer med bland annat juridisk, kommunal och naturvetenskaplig bakgrund.

– Gruppen består av fler civila än poliser och utbildningsnivån är hög, säger Per Engström.

LÄRORIK PANDEMI

I en kris handlar det mycket om att använda resurserna på bästa sätt. Man behöver veta vilka funktioner som kan tas bort och vilka som behöver sättas in istället. För att den omställningen ska gå smidigt behövs det planer.

Per Engström.
Foto: Polisen

Kontinuerlig övning är en förutsättning för hög insatsförmåga hos polisen. Foto: Joel Thungren / Försvarsmakten

Polisen fick snabbt anpassa sig till de förutsättningar som pandemin skapade. Foto: Pasi Mämmelä / Pixabay

– Pandemin har lärt oss mycket som vi kommer att ha nytta av i det fortsatta arbetet. Vi var till exempel tvungna att bestämma vad vi skulle fokusera på om många poliser skulle bli sjuka samtidigt. Den prioriteringen kan vi bygga vidare på när vi gör planer för andra kriser, säger Per Engström.

BÄTTRE MENTALT RUSTADE

En annan viktig fråga under pandemin var skyddsutrustning, eftersom poliser måste kunna fortsätta att arbeta under biologisk smitta.

– Skyddsmask 90 ingår nu i grundutrustningen för alla personal. Vi behöver också utveckla lättare skyddsutrustning som fungerar i olika situationer.

Ytterligare en lärdom från pandemin handlar om fordon och lokaler. Från en dag till en annan var alla Sveriges polisregioner tvungna att se över hur till exempel förhörssrum och receptioner såg ut och hur de kunde förändras för att undvika smittspridning.

– Pandemin har gjort oss bättre utrustade rent mentalt, eftersom vi har insett allvaret. Vi måste ha planer, metoder och utrustning. Vi kan inte vara oförberedda när krisen är ett faktum, säger Per Engström.

VIKTIGA ÖVNINGAR

I normala fall är det framför allt med hjälp av övningar, risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetshantering som beredskapsförmågan stärks och utvecklas. Polismyndigheten gör en risk- och sårbarhetsanalys vartannat år och arbetar sedan med att åtgärda de brister och problem som upptäcks.

– Analysen kan till exempel handla om vad som händer om elen försvinner. Kan polisen arbeta utan el? Vad händer? Vilka problem kan uppstå? Vad behöver vi göra för att förbereda oss?

Övningar sker regelbundet och på alla olika nivåer inom Polismyndigheten men Per Engström nämner särskilt den nationella totalförsvarsövningen TFÖ 2020, en övning som har omfattat hela samhället, med syfte att öka motståndskraften och stärka försvaret av Sverige.

En övning är ett kvitto på att de planer vi tar fram fungerar. Efter övningen gör vi en utvärdering och rättar till det som behöver rättas till och på det viset blir det ett ständigt pågående arbete. Vi kan till exempel upptäcka att det saknas nycklar till en automatport eller att det saknas en instruktion någonstans. Vi ser helt enkelt våra egna brister, säger Per Engström.

SÄRSKILDA HÄNDELSE

När det sker saker utöver det vanliga så kan Polisen fatta beslut om så kallad särskild händelse. De stora skogsbränderna 2018 var en särskild händelse nationellt. Den kommande valrörelsen är en annan. När Polisen har fattat beslut om att en situation är en särskild händelse så kan arbetet organiseras om så som situationen kräver. Det kan handla om att det behövs extra många poliser eller speciella kompetenser. Specialistfunktioner kan

sättas in, som mordutredare, nationella bombskyddet, insatsstyrkan eller polisflyget.

– Om vi tar valet som exempel så genomförs cirka 33 000 möten under en valrörelse, allt från lokala torgmöten till möten där landets högsta politiker deltar, och Polisen måste vara på plats överallt, säger Per Engström.

VÄRDEFULLA FRIVILLIGKRAFTER

När det gäller frivilliga krafter så är det i första hand Missing People som Polisen har samarbetat med. Det finns även ett avtal med Bilkåren för transporter, som använts bland annat under skogsbränderna.

Frivilligarbete är en mycket viktig resurs. Vi har samarbetat med Missing People i tio år i arbetet med försvunna personer och har stor nytta av dem. Men, polisarbetet är riskfyllt och i de flesta av våra uppgifter är det svårt att använda frivilliga, säger Per Engström.

Per Engström nämner transporter och annan logistik som möjliga områden för frivilliga krafter, plus hjälp med evakuering. Men även om Polisen själva inte har så många konkreta uppgifter för frivilliga krafter så är Per Engström tydlig med att allt arbete som görs för att öka beredskapen i hela samhället är avgörande för framtiden.

– Angreppen på samhället är svårare idag och allt går fortare. Det finns dessutom nya hot, inte minst digitala, som snabbt kan eskalera till större kriser, säger Per Engström.

Han nämner attacken mot Coop i somras där butikerna var tvungna att stänga eftersom de inte kunde ta betalt. En sådan situation kan snabbt leda till matbrist i hela landet.

– Varje individ måste vara beredd och veta vad som gäller när saker och ting inte fungerar som man är van vid, säger Per Engström.

TID OCH RESURSER KRÄVS

Gruppen för beredskapsplanering har ett tydligt men svårt uppdrag; att samordna och inrikta hela Polismyndighetens beredskapsplanering. Strukturen för arbetet har vuxit fram under åren och samtliga avdelningar har nu funktioner som jobbar med beredskapsplanering. Det handlar om att informera och få igång arbetet i en organisation med 33 000 anställda uppdelade på sju olika regioner plus ett antal nationella avdelningar. En organisation som dessutom relativt nyss har genomgått en stor omorganisation.

– Vi har en lång väg framför oss men det här måste göras, säger Per Engström.

– Det spelar ingen roll om vi i gruppen förstår allvaret och utmaningarna om inte den kunskapen förs ut i hela organisationen, och till det behövs tid och resurser, säger han.

Polisen beredskapsplanering bedrivs framförallt inom följande områden:

- **Risk och sårbarhetsanalys (RSA):** Arbetet handlar om att identifiera och analysera hot och risker för att hitta åtgärder som kan minska sårbarheter i verksamheten och öka Polismyndighetens förmåga att hantera en kris eller krig.
- **Kontinuitetshandling:** Innebär att planera för att upprätthålla verksamheten på en tolerabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för, exempelvis när elen försvinner, personalen inte kommer till jobbet eller leveranser av viktiga varor och tjänster uteblir. Det gäller då att ha en reservrutin – en plan B.
- **Skydd av samhällsviktig verksamhet:** Handlar om att i samverkan säkerställa en förmåga att förebygga och hantera allvarliga störningar hos samhällsviktiga verksamheter. Polismyndigheten ska därför ha en god planläggning när det gäller säkerheten för viktiga objekt, som exempelvis kärnkraftverk, flygplatser och hamnar.
- **Övningsverksamhet:** Utgör en viktig komponent för att testa och pröva de rutiner och förfaranden som är tänkta att användas i kris och krig. Polismyndigheten är en aktiv övningsaktör och deltar i de flesta större övningssammanhang som genomförs inom ramen för svensk beredskap.
- **Totalförsvarsplanering:** Är den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs. Uppbyggnaden av totalförsvaret är en nationell angelägenhet och ett uppdrag som berör hela Polismyndigheten i såväl den operativa verksamheten som i stödverksamheten.
- **Farliga ämnen (CBRNE):** Handlar om att vi måste säkerställa att förmågan inom CBRNE-området är både tillförlitlig och tillämplig utmed hela konflikt-skalan, d v s även under kriser och krig. Det kan till exempel innebära att polisanställda har rätt teoretisk kunskap, praktisk erfarenhet samt utrustning för att kunna vistas i en CBRNE-miljö.

TEXT: ANNA WIDERBERG

Välkomna att söka bidrag för åtgärder som bidrar till stärkandet av Sveriges försvar och fredsbevarande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer.

Ansökningar kan göras under två perioder per år:
1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

www.kallvikenstiftelsen.se

HÖSTKONFERENSEN I ÅNN

– FÖRSVARsutbildarna får ökad betydelse i framtiden

Årets höstkonferens genomfördes 15-17 oktober på kursgården Camp Ånn i Jämtland. Ånn välkomnade oss med ett väder i skärningen mellan höst och vinter. Från kraftigt snöfall ena timmen till höstsolens strålar som nästa timme smälte bort den snö som lyckats lägga sig.

EFTER CA 20 MÅNADERS påverkan av pandemin var antalet medverkande regionala och rikstäckande förbund lägre än normalt under en höstkonferens. I tider med en pandemi som fortfarande påverkar det dagliga livet är man extra försiktig att delta i verksamhet som innebär samling av många deltagare under samma tak. Pandemin har dock utvecklat vår digitala förmåga att genomföra möten, kurser m m.

Övergripande inriktning var att arbeta med Överstyrelsens anvisningar 2022-24.

Nedbrutet innebar detta att penetrera verksamhetsidé, inriktningsmål, handlingsregler och riktlinjer.

VERKSAMHETEN I CENTRUM

Konferensen inleddes med att kommunikationschefen, Kristoffer Bäckström, redovisade programmet och pekade på att det efter pandemin finns ett uppdämt behov av att komma igång med utbildningsverksamhet och andra medlemsaktiviteter. De som har en befattning i en förbundsstyrelse är väl medvetna om detta genom att nogsamt ha analyserat förbunds-kortet för sitt förbund. Ett viktigt inslag

under konferensen var att förklara processen, inkluderande dialoger på olika nivåer, som resulterar i fastställande av respektive förbunds förbunds-kort. Att dyka ner i förbundens samtliga förbunds-kort ger vid handen att Försvarsutbildarna sammantaget får fler uppdrag framöver av Försvarsmakten och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

GIVANDE GRUPPARBETEN

Metodiken med att varva grundläggande problemställning, grupparbete och redovisning fungerade synnerligen väl. Diskussioner under grupparbetena var väldigt givande grundat på bra sammansättning av arbetsgrupperna. Att blanda delegater från norr och söder, regionala och rikstäckande förbund, äldre och unga gav en bra grund för att se lösningar på de utmaningar som Försvarsutbildarna framgent kommer att ha.

MEDLEMMEN I CENTRUM

Att förbundsvis analysera uppdrag enligt förbunds-kortet och sedan planera och genomföra dessa är viktigt men också att engagera den enskilde medlemmen är något som är extra viktigt. Mycket tid under konferensen ägnades åt just detta. Vi må bli urduktiga i att genomföra uppifrån utpekade uppdrag men hela vårt fundament vilar på våra enskilda medlemmar. Vi måste kunna ha en bra avvägning mellan dessa inriktningar. Att få med den enskilde medlemmen är en stor utmaning för Försvarsutbildarna. Man behöver inte vara en full-fjädrad kurschef eller instruktör utan även medlemmar som medverkar i olika föreningsaktiviteter är av största betydelse för vår framtid.

VÄL GENOMFÖRT

Sammantaget var höstkonferensen mycket givande och de som var med har erhållit bra grunder att stå på för att driva vår viktiga verksamhet på förbunds- och föreningsnivå.

Avslutningsvis är Camp Ånn, med sin platschef Ulf Olofsson och stab, en synnerligen välfungerande konferensanläggning att nyttja. Allt fungerade perfekt och den goda maten måste framhållas.

TEXT: OLLE SCHYLANDER

Foto: Privat

Björn von Sydow. Foto: Privat

KRÖNIKAN

OROSTID KRÄVER ÅTGÄRDER

VI LEVER I EN TID som i mycket präglas av en pandemi. Stora delar av samhället och alla vi individer har plötsligt ställts inför enorma överraskningar, problem och påfrestningar. Antalet avlidna i Corona-relaterade dödsorsaker är ungefär 15 000 individer i Sverige. Försvarsberedningen gjorde 2017 inga egna beräkningar av hur skadeutfallet vid ett väpnat angrepp på Sverige kunde bli. Krigsvetenskapakademien stod för beräkningar som avsåg ett begränsat angrepp på södra Sverige under en 12 dagarsperiod, vilket kunde leda till cirka 11 000 skadade eller döda. Försvarsberedningen beräknade på de grundvalen att ett väpnat angrepp under flera veckor och på flera platser skulle kunna leda till ca 20 000-30 000 skadade och döda. Jag tar upp detta eftersom vi här möter de mest förfärliga följderna av ett väpnat angrepp. Det är den yttersta motiveringen för det civila försvaret – att begränsa, lindra och rädda liv.

Det skulle handla om verkningar, än mer förfärliga än pandemin 2020 och framåt, när detta skrivs.

Det kan kännas som nästan överkligt. Vi avskyr tanken.

Även jag, som är en i grunden optimistisk person, är orolig över hur långt efter Försvarsmakten liksom det civila försvaret ligger i sina processer och antagligen resurser. Men även här får erfarenheterna kring pandemin beaktas. Regering och riksdag var snabbt igång med att fatta beslut, inte minst på det finansiella området, där och då i samråd med januaripartierna. Jag tror att det skulle bli detsamma om vårt land utsätts för ett väpnat angrepp inom en överskådlig tid. Det civila försvaret skulle sättas igång. Även om inte alla

begrepp och anslagsfördelningar blir precisa. Någon myndighetschef kan t o m bli något av en motsvarighet till Anders Tegnell.

Den parlamentariskt sammansatta försvarsberedningen kommer också att återuppta sitt arbete 2023; detta med en granskning och uppföljningen av Försvarsberedningens förslag i Motståndskraft 2017 och Värnkraft 2019, som beslutats av riksdagen 2020.

Men intill dess att den nya försvarsberedningen är på plats och kan bedöma läget för det civila försvaret, blir det en ny skrift av Krigsvetenskapakademien som kan bidra mycket till vad som måste göras. Både här och nu och på medellång sikt, för här finns överblick, detaljer och ibland alternativa förslag. Den heter Har vi råd med ett civilt försvar? En antologi om finansieringen av det civila försvaret i framtiden. (KKrVA 2021).

Det är just det en beslutsfattare behöver, både i arbetet på lång sikt – och om olyckan skulle vara framme – i ett omedelbart hotförlopp.

I nuläget är det osäkert när skriften kommer ut av trycket men håll utkik efter den och andra intressanta publikationer som läggs ut på på Krigsvetenskapsakademiens hemsida genom att gå in på kkrva.se

TEXT: BJÖRN VON SYDOW, Docent, f d försvarsminister och riksdagens talman. Han är Kungl Krigsvetenskapsakademiens Andre styresman.

Nationell samordning av försörjningsberedskapen

SVERIGES försörjningsberedskap behöver stärkas. Det har inte minst blivit tydligt i början av pandemin då det bland annat rådde brist på

personlig skyddsutrustning. En starkt försörjningsberedskap är också en viktig del i det pågående arbetet med att återuppbygga ett starkt civilt

försvar. Därför har regeringen beslutat om att ge en särskild utredare, Birgitta Böhlin, i uppdrag att utreda vissa frågor om nationell samordning av försörj-

ningsberedskapen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2023. Nyheten tillkännagavs i ett pressmeddelande från Regeringskansliet.

Robusta ledningsplatser med stöd av MSB:s vägledning

MSB UPPGER via en nyhet på sin hemsida att myndigheten släpper en vägledning om ledningsplatser som ska säkerställa robust ledningsförmåga och samverkan oavsett om samhällsviktiga funktioner skulle slås ut eller på annat sätt sluta fungera.

Vid varje samhällsstörning och kris finns behov av tydlig ledning och styrning. Kraven på att snabbt skapa sig en uppfattning om läget och utbyta,

ibland känslig, information tar inte hänsyn till var eller när händelsen äger rum.

I vägledningen finns konkreta råd för att bygga, utveckla, använda och förvalta ledningsplatser. Målet är att samhällsviktiga organisationer ska få en ökad förmåga att samverka och leda över hela hotskalan med vägledningen som stöd.

Vägledningen vänder sig till de som arbetar med bland annat verksamhets- och krisledning, kontinuitetshandling, risk- och sårbarhet, säkerhetsskydd och fastighetsförvaltning i kommuner, regioner, länsstyrelser, bevakningsansvariga myndigheter, räddningstjänst och andra organisationer som har en samhällsviktig verksamhet.

Om krisen eller kriget kommer. Foto: MSB:s bildbank

Krisberedskap och totalförsvar i Sverige

FÖRSVARSHÖGSKOLAN HAR publicerat 2021 års utgåva av Förutsättningar för krisberedskap och totalförsvar i Sverige. Rapporten är i år utökad med ämnesområdena psykologiskt försvar och cybersäkerhet.

Försvarshögskolan har sedan 2007 gett ut rapporten Förutsättningar för krisberedskap och totalförsvar i Sverige. Från och med 2018 ansvarar Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet (CTSS) för att uppdatera rapporten.

Rapporten används som undervisningsmaterial vid Försvarshögskolans högskolekurser och CTSS uppdragsutbildningar. Den fungerar också som kunskapsunderlag för verksamheter och personer som arbetar med frågor som rör krisberedskap och totalförsvar. Ett stort antal medarbetare vid Försvarshögskolan, som på olika sätt både har forskat om och verkat inom ramen för krisberedskap och totalförsvar, har bidragit till rapporten.

Många bränder upptäckta av skogsbrandbevakande flyg

I ETT PRESSMEDELANDE från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) framkommer att skogsbrandbevakning med flyg är en viktig del i arbetet med att upptäcka bränder i skog och mark – innan bränderna växt sig stora. Under 2021 upptäckte dessa flyg 74 skogsbränder i Sverige.

– Skogsbrandbevakning med flyg är en väldigt viktig resurs för den kommunala

räddningstjänsten, och då framför allt i glesbygd säger Rickard Hansen, skogsbrandexpert på MSB.

En viktig förstärkning för kommunal räddningstjänst är således flygande resurser. Det handlar då om:

- skogsbrandbevakning med flyg,
- helikoptrar för brandbekämpning,
- mindre skopande flygplan för brandbekämpning.

Regeringen utser generaldirektör till MPF

REGERINGEN HAR beslutat att anställa Henrik Landerholm som generaldirektör för Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF). Han tillträder

sin nya tjänst den 1 januari 2022 när myndigheten inleder sin verksamhet. Allt enligt ett pressmeddelande från regeringen.

Regeringen utser ny generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

REGERINGEN HAR DEN 30 september utsett Charlotte Petri Gornitzka till generaldirektör och chef för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Charlotte Petri Gornitzka är i dag assisterande generalsekre-

terare och biträdande chef för FN:s barnfond, UNICEF, i New York och tillträder sin nya tjänst den 10 december. Allt enligt ett pressmeddelande från regeringen.

Skogsbrand. Foto: Pavel Koubek /MSB:s bildbank

Upplands flygflottilj är tillbaka

UPPLANDS FLYGFLOTTILJ, F 16, är tillbaka. Torsdagen den 14:e oktober förklarade H K H Prins Carl Philip Upplands flygflottilj återupprättad. Till tonerna av Upplands hemvärnsmusikkår tog personal och inbjudna gäster plats i hangaren ute på Uppsala flygplats. Ceremonin dokumenterades och nyheten publicerades på Försvarsmaktens hemsida. Flottiljen lades ner 2003 och sedan

dess har flygplats- och garnisonsansvaret legat hos Luftstridsskolan.

Efter att ha inspekterat förbandet förklarade H K H Prins Carl Philip Upplands flygflottilj återupprättad.

– Det är en stor dag i Uppsala i dag. Vi står på klassisk mark och det är väldigt glädjande att återinvisa Upplands flygflottilj, sade H K H Prins Carl Philip under sitt tal.

Dalregementet är tillbaka

DEN 23 OKTOBER 1642 utkämpades slaget vid Leipzig där Dalregementet bildade en brigad tillsammans med ett tyskt regemente. 10 oktober år 1908 flyttade regementsledningen från lägerplatsen Rommehed till Falun. Fram till år 2000 fanns Dalregementet på samma plats som invigningsceremonin nu genomförs på. 2000 avvecklades förbandet för att idag, 21 år senare, åter bli en del av det svenska försvaret.

Under de 21 år som regementet legat i träda har dess traditioner vårdats av Hemvärnet och Dalregementsgruppen.

Ronny Modigs, chef för Dalregementet.
Foto: Antonia Sehlstedt / Försvarsmakten

Under ceremonin som illustrerades på myndighetens hemsida deltog H M Konungen Carl XVI Gustaf, försvarsminister Peter Hultqvist, överbefälhavare Micael Bydén och Dalregementets blivande chef, överste Ronny Modigs.

Utbildning i första hjälpen och vattensäkerhet

MSB UPPGER VIA en nyhet på sin hemsida hur man arbetar med att utbilda allmänheten med hjälp av ideella organisationer. Inom MSB:s arbete för att stödja samhällets beredskap för olyckor och kriser finns det utbildningsuppdrag som utförs av ideella organisationer. Några av uppdragen handlar om första hjälpen, vattensäkerhet och att förebygga drunkning.

För att även privatpersoner ska kunna hjälpa till att rädda liv vid en olycka eller i en kris genomför Röda Korset målgruppsanpassade kurser för allmänheten i första hjälpen

och hjärt- och lungräddning (HLR). Röda korsets utbildningsverksamhet riktad till privatpersoner är väletablerad sedan många år och kursdeltagarna kommer från föräldragrupper, barnvårdscentraler, vårdcentraler och idrotts- och pensionärsföreningar.

Under coronapandemin har intresset av kurserna ökat och organisationen ställde om och ett digitalt koncept för utbildning av första hjälpen och HLR togs fram rekordsnabbt och kunde erbjudas under sommaren 2020.

Armén samlades till ett krigsspel

ARMÉNS CHEFER har genomfört en övning i form av ett krigsspel i syfte att utveckla arméns förmågan hos krigsförbanden. En strid som ska harmonisera med innehållet i "Försvarsmaktens doktrin för gemensamma operationer (DGO)" – som på ett övergripande plan beskriver hur armén, marinen och flygvapnet tillsammans ska förebygga eller möta ett väpnat angrepp. Nyheten och återblick från övningen presenterades på hemsidan.

Arméchefen, generalmajor Karl Engelbrektson, har gett

Markstridsskolan uppgiften att utveckla ett nytt arméreglemente som på ett tydligare sätt än det nuvarande harmoniserar med DGO. Det arbetet ska vara klart i december 2022.

Totalt deltog ett 50-tal chefer i krigsspelet. Arméchefen fanns på plats, sekonderad av medarbetare från arméstaben. Därutöver förbandschefer, brigadchefer, funktionsföreträdare, personal från Markstridsskolan och representanter för Amfibieregementet.

Samt inte minst chefen insatsledningen, generallöjtnant Michael Claesson.

Funktionsövning marin bastjänst

FARTYGET HAR BLIVIT beskjutet och det finns svårt skadade personer ombord. Den ombordvarande sjukvårdspersonalen behöver stöd i form av medicinsk förstärkning på plats och omedelbar avtransport till akutsjukhus. Dessutom har samma fartyg blivit manöverodugligt i samband med attacken och behöver skydd och assistans. En återblick från övningen gavs på myndighetens hemsida.

Detta var några av de frågor som behövde besvaras och som därför har tränats på under funktionsövningen i marin bastjänst som genomförts både i Karlskrona och i

Stockholm. Marinbasen har funktionsansvaret för det som rymms inom begreppet "marin bastjänst" vilket inte bara är att skyddat kunna leverera logistikstöd till marinstridskrafterna, där rymms också sjukvård och sjuktransportledning.

Ett av fokusområdena under årets funktionsövning marin bastjänst har därför varit att utmana och utveckla metoder inom ramen för det befintliga marina sjukvårdskonceptet. Prioritet har varit sjuktransporter. Således förhöjd hotmiljö kunna hämta egna skadade med egna resurser för att få dem vidare till kvalificerad akutsjukvård.

Omfattande militärt stöd vid förintelsekonferensen

FÖRSVARSMAKTEN UPPGER via ett pressmeddelande att myndigheten vid den internationella förintelsekonferensen i Malmö under oktober stöttade Polisen med information om läget i lufrummet runt staden samt med ett antal hundekipage och helikopter.

Konferensens karaktär, förväntat engagemang och komplexiteten i arrangementet gjorde att Polismyndigheten begärde stöd från Försvarsmakten. Efter som det kom deltagare från hela världen ställdes stora krav på säkerheten.

Bland annat hundpatruller från Försvarsmakten gav stöd till polisen i samband med förintelsekonferensen.
Foto: Amelie Magnusson / Försvarsmakten

Nyheterna är sammanställda av MINOU SADEGHPOUR.

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Totalförsvarsinformation – grundkurs	28-30 jan	Nätbaserad kurs	Skåne
Kurschefskurs – civil	3-6 febr	Höllviksnäs	Försvarsutbildarna
Krisberedskap – grunder	5-6 febr	Höllviksnäs	Norra Småland
Instruktör – tillämpning ungdom	17-25 febr	Höllviksnäs	Skåne
Ungdomsskola – vår	19-25 febr	Höllviksnäs	Skåne
Försvarsmedicin – grundkurs 1	26 febr - 7 mars	Höllviksnäs	Sjukvårdsförbundet

REGION VÄST

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Sjukvårdskurs – FRG, MTE och RR-styrka	9-13 febr	Tylebäck Kursgård	Försvarsutbildarna
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga	19 febr - 4 mars	Göteborg	Göteborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	11 jan	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Föreläsning – Hemvärnet i huvudstaden	15 jan	Nätbaserad föreläsning	Stockholm och Södermanland
Föreläsning – Afghanistan – vad händer nu?	20 jan	Stockholm	Militärtolkarna
Vintergatan mörkerfältskjutning	22 jan	Kungsängen	Stockholm och Södermanland
Ungdomsövning	22-23 jan	Väddö skjutfält	Luftvärnsförbundet
Försvarsmedicin – instruktör GU-F	3-6 febr	HvSS, Vällinge	Försvarsutbildarna
Ungdomsövning	8 febr	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	18-20 febr	Väddö skjutfält	Luftvärnsförbundet

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Vinterpatrullövning (ungdom)	7-9 jan	Camp Ånn	Stockholm och Södermanland
Fältartist – fördjupningskurs	9-15 jan	Camp Ånn	Fältartisterna
Fältartist – grundkurs	9-15 jan	Camp Ånn	Fältartisterna
Fältartist – repetitionskurs	9-15 jan	Camp Ånn	Fältartisterna
CBRN – operatör	23-28 jan	Boden	CBRN-förbundet
Ungdom – tema vinter grunder	13-18 febr	Camp Ånn	Jämtland
Totalförsvarsinformation – grundkurs	18-20 febr	Nätbaserad kurs	Norrbottnen
Ungdom – tema vinter grunder	20-25 febr	Camp Ånn	Jämtland
Ungdom – tema vinter grunder	27 febr - 4 mars	Camp Ånn	Jämtland

Foto: PxHere

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN 15/12-28/2

POSTTIDNING

B

ENGAGERA DIG – DU BEHÖVS OCH GÖR SKILLNAD

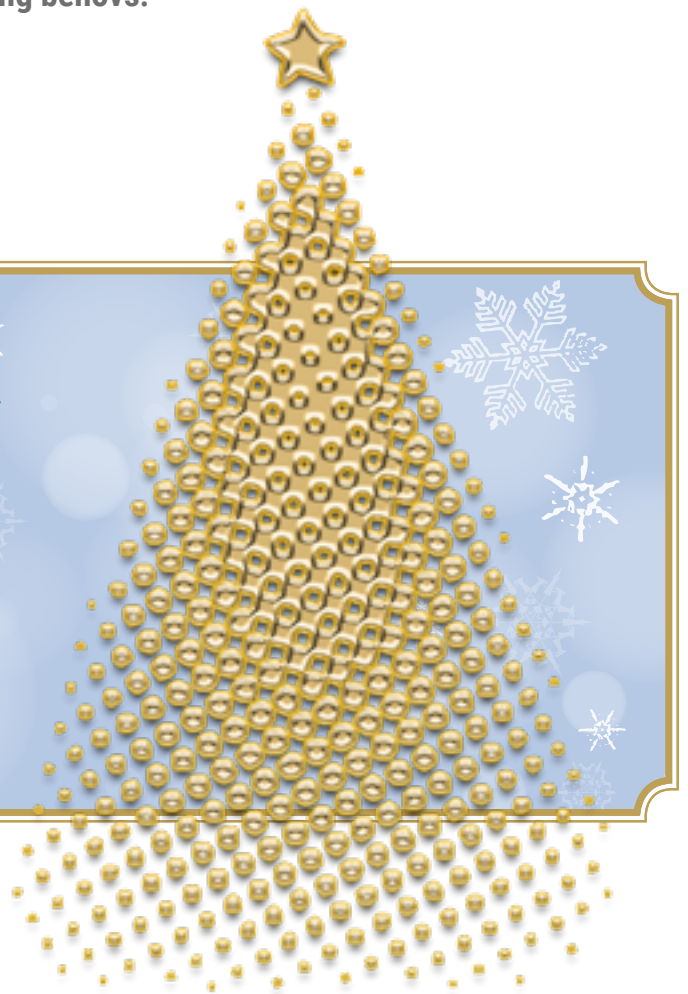
Ett nytt och starkare svenskt totalförsvär är under uppbyggnad. Det behövs fler frivilliga krafter som gör en insats! Du kan teckna avtal som förstärkningsresurs inom ett område som passar dig, du kan utveckla dig som funktionär i styrelsearbetet i din förening eller förbund alternativt engagera dig som instruktör eller kurschef samt mycket mer. Kontakta din styrelse för att berätta hur du vill bidra.

Och du – hjälp till med att rekrytera en ny medlem – vi behöver bli fler!

Ditt engagemang behövs!

**FÖRSVARsutbildarna
TILLÖNSKAR EN**

*God Jul och
Gott Nytt År!*

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Forsvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

